

DOMOVINA

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 1-50 Din, polletno 10 Din, celoletno 20 Din; za inozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštne transakcije, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Po volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo

Ko se oziram nazaj na minula leta, srečavam neprestana prerokovanja naših nasprotnikov, da bo SDS vsak čas umrla, če že ni mrtva. Od leta do leta se tolažijo s to nado in nobena stvar jih ne more izpametovati. Zadnji rok za ponovno in končno smrt SDS je bil od julija naprej postavljen na 22. september, to je na dan volitev v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo.

Mi smo bili torej v srečnem položaju, da smo dan strankine smrti vedeli kar naprej, ker sta nam ga napovedala «Domoljub» in «Slovenec» skoro do minute natančno. Zgodila pa se je prav čudna stvar in 22. september je bil za nas dan, ko je SDS posebno pokazala življensko silo ter še bolj vzrasla in oživila.

Naj porabim to priliko, da opozorim predvsem napredne kroge in seveda tudi klerikalce, da je abotna nada, zanašati se na pogin SDS. SDS ni nastala slučajno in radi kaprice ter osebnih želja njenih voditeljev, ona ni vzdrževana umetno. SDS je kulturna in politična potreba v naši državi in v Sloveniji posebej. Če bi je ne bilo, bi jutri vzrasla stranka, ki bi ji bila na las podobna. Rad bi tudi opozoril, da iz načrtov z radikali in z drugimi poskusi cepljenja naprednih vrst ne more nastati nič trajnega. Škodujejo nam lahko, ker ni težko podirati in kvariti, a kaj krepkega zgraditi ne morejo. To velja tudi za bivšo SKS, ki se je rodila kot naše krilo, odstranila pa se je od nas samo radi čistihlepnosti nekaterih gospodov. Od tistega hipa je začela pešati in nazadnje je morala iti v Zagreb, da še tam skuša dobiti oporo.

S SDS in njeno močjo ter bodočnostjo mora vsak trezen človek računati. Tisto zaničevanje in omalovaževanje se samo maščuje ter zastruplja javno življenje. Ako bo prodrla to spoznanje povsod, bo postalo marsikaj bolje. Računati pa se mora z nami ne samo v mestih, temveč prav posebej tudi na deželi. Marsikje se kaže naša podeželska organizacija še bolj strunna in dosledna kakor mestna. Misel, da bi demokratska ideja ne bila za kmetu, obrtnika in delavca, je žaljiva in otročja samotolažba nasprotnikov. Kmet in delavec sta za velike naloge našega časa, za demokratske ideje in svobodo duha ravno tako poklicana in sposobna kakor kdo drugi. Treba je le dela.

Naša organizacija posega že globoko v kmetско in delavsko ljudstvo, ki v bratski

slogi z obrtnikom, trgovcem in inteligenco koraka napredku nasproti. Zakaj tudi ne? Zakaj bi si ne zaupali, zakaj bi se klali med seboj?

Mi smo o sebi vedeli, da smo močni, želeli pa smo, da nasprotniki to vidijo in občutijo. In to se je posrečilo.

S klerikalno stranko, ki hoče politično moč le enega stanu, mi ne moremo nikdar priti do sodelovanja. Iskreno želimo našemu narodu, da bi se ta stranka razpustila, kajti potem bi združeni Slovenci bili velikanska

moč v državi. Z 20 poslanci iz Slovenije bi bila SDS nepremagljiva četa, ki bi hitro rešila naše gospodarske pa tudi davčne težave. Vrhu tega sem prepričan, da bi bilo versko in нравno življenje mnogo bolj zagotovljeno, če bi ne bilo SLS. Z naprednimi ljudmi pa pridemo lahko do sodelovanja, ker lahko vsi naprednjaki brez težav in v polnem vzdrževanju svojih želja stopijo v naše organizirane vrste.

V tem zmislu in da se privabijo k skupnemu delu vsi dobro misleči napredni možje in žene, hočemo vsi pozabiti na osebna in manjša nasprotja ter povsod stremeti za složnim nastopom.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Politični pregled

V Beogradu zadnje dni ni beležiti posebnih političnih zapletitajev, ki bi dali sklepati na to, da se bo položaj v kratkem preobrnil. Prestolnica je te dni vsa pod vtisom

prihoda bratskih češkoslovaških parlamentarcev.

ki so prišli 4. t. m. posetit našo državo in našo Narodno skupščino. Na svoji vožnji po Vojvodini proti Beogradu so bili bratski slovanski gostje deležni prisrčnih pozdravov. Tako zlasti v Subotici, kamor jim je prišla nasproti skupina naših poslancev s češkoslovaškim poslanikom v Beogradu, Janom Šebo. Subotički kolodvor je bil ves v zelenju in naših ter češkoslovaških zastavah. Prvi je pozdravil goste predsednik pripravljalnega odbora za sprejem češkoslovaških parlamentarcev poslanec Jovan Radonjić. Pozdravu se je zahvalil češkoslovaški poslanec dr. Uhlř, ki je dejal med drugim, da stopajo češkoslovaški parlamentarci na prijateljsko ozemlje naše slavne kraljevine pobožno kot v svojo bratsko zemljo. Lep je bil sprejem tudi v Novem Vrbasu. Enako v Novem Sadu. Zlasti pa je bil

slovesen sprejem češkoslovaških bratov v Beogradu.

Že kakšno uro pred napovedanim prihodom češkoslovaškega posebnega vlaka se je začela zgrinjati pred beograjskim kolodvorom množica občinstva. Ko je prispel vlak, je vojaška godba zaigrala v pozdrav češkoslovaško narodno himno. V imenu naše Narodne skupščine je pozdravil bratske goste njen predsednik Marko Trifković. Odgovoril je v imenu češkoslovaških narodnih poslancev predsednik češkoslovaškega parlamenta Malypetr, v imenu češkoslovaškega senata pa njegov predsednik Vaclav Klofač, ki se je v svojem govoru spominjal svojega bivanja pred 13 leti v Beogradu, ko so Čehoslovaki skupno z Jugosloveni pripravljali veliko delo osvobojenja. Beograd je bil spričo prihoda dragih gostov ves v zastavah in po ulicah so

velike množice občinstva burno pozdravljale bratske goste.

Istega dne se je vršila

svečana seja Narodne skupščine.

V dvorani Narodne skupščine so se pomerili Čehoslovaki z našimi poslanci. Vse galerije in lože so bile nabitó polne najodličnejšega občinstva. Veliko navdušenje je nastalo, ko je predsednik naše Narodne skupščine Trifković s predsednikom češkoslovaškega parlamenta Malypetrom in predsednikom češkoslovaškega senata Klofačem stopil na predsedniško tribuno in otvoril sejo. Tajnik Kolbasica je prečital adresu zastopništva češkoslovaškega parlamenta in senata naši Narodni skupščini. V adresi se spominjajo Čehoslovaki poseta naših parlamentarcev v Češkoslovaški, junaške zgodovine našega in češkoslovaškega osvobojenja ter zaključujejo: V znak skupnih visokih in plemenitih ciljev si podajmo še enkrat roko k nadaljnemu skupnemu delu! Po prečitani adresi je pozdravil goste predsednik Narodne skupščine Trifković v kratkem, jedrnatem nagovoru, naglašujoč srčne vezi med obema bratskima narodom.

Po slavnostni seji so odšli Čehoslovaki pred beograjsko občinsko hišo, kjer je

goste pozdravil beograjski župan dr. Kumanudi.

ki je v imenu Beograda izrazil srečo, da more v občinski hiši pozdraviti zastopnike bratskega naroda. Odgovoril mu je podpredsednik češkoslovaškega senata dr. Soukup, ki se je zahvalil za ljubeznive pozdrave ter v spomin na poset izročil dr. Kumanudiju pokal češkoslovaških parlamentarcev z dragocennimi slikami.

Popoldne se je vršila v Narodni skupščini razprava o kulturno-gospodarskih vprašanjih. Predsedovali so Malypetr, Klofač in Trifković, ki so imeli vsi trije kratke nagovore, nakar je dr. Jovan Radonjić podal referat o

kulturno-gospodarskih vprašanjih med obema državama. Za njim je poslanec Bajić prečital resolucije, ki predlagajo v svrhu dobrih političnih, gospodarskih in kulturnih odnosov med obema državama, da obe vladi podpirata vse, kar bi omogočalo čim tesnejše stike in vzajemno spoznavanje.

Sedaj pa moramo še zabeležiti nekatere druge dogodke zadnjih dni v Beogradu, zlasti ustanovno sejo demokratske zajednice.

V torek sta imela Demokratski (Davidovičev) klub in Klub jugoslovenske muslimanske organizacije vsak svojo sejo, na katerih sta v načelu sprejela skupno sodelovanje obeh strank. Nato se je vršila skupna seja obeh klubov, ki je soglasno odobrila sklepe. Odslej bosta oba kluba nastopala v Narodni skupščini v vseh vprašanjih skupno. Ta korak je v interesu jugoslovenskega edinstva gotovo pozdravljati.

Kljub svečanemu razpoloženju v Beogradu spricho prihoda Čehoslovakov je politično življenje dalje napeto.

Radikali pripravljajo kongres stranke

in vlada splošno prepričanje, da bo v stranki dobila večino Pašičeva skupina. Radikalni poslaniški klub se bo sestal 14. t. m., danes 8. t. m. pa imajo radičevci svojo sejo v Zagrebu. Ta dva sestanka bosta mogoče merodajna za nadaljnji razvoj političnega življenja v Beogradu. Radičevci bodo skoro gotovo znova zahtevali odstranitev dr. Nikića iz vlade, česar pa se radikali branijo.

V zunanji politiki ni beležiti posebnih dogodkov. Na Dunaju se je otvoril te dni

I. vseevropski kongres,

na katerem je zastopano 28 evropskih držav. Govorniki so v svojih izvajanjih poudarjali, da bi bila za Evropo potrebna neka skupnost, enotna strateška in gospodarska zveza ali celo nekake združene evropske države.

Pri naših sosedih v Italiji

pripravlja Mussolini reorganiziranje fašistovske stranke.

Tajniki v fašistovskih organizacijah se ne bodo več volili, temveč bodo imenovani. Kakor je podoba, se bo fašistovska organizacija popolnoma podredila Mussoliniju, ki

bo tako postal še večji diktator, kakor je sedaj. Demokracija torej v Italiji, ki se kaj rada ponaša s svojo staro kulturo, polagoma izgublja svoje zadnje ostanke.

Končni rezultat volitev v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo

Od vseh 48 članov Zbornice je 30 samostojnih demokratov, 8 klerikalcev z Jelačinom, 3 radikali, 1 radičevец, 2 Nemca in 4 izvenstrankarski neklerikalni

Minuli petek je zaključila volilna komisija svoje delo s posebnim protokolom, v katerem je ugotovila končni izid volitev. Izid volitev in imena izvoljenih članov v industrijskem odseku smo priobčili že zadnjič; prav tako imena zadnjih treh kategorij trgovskega odseka. V prvi kategoriji trgovskega odseka je bil, kakor se je naknadno ugotovilo, izvoljen gosp. Stermečki, trgovec v Celju, kot kandidat klerikalne (Jelačin-Ogrinove) liste, dočim je moral za ostale tri kandidate zaradi enakega števila glasov med kandidati napredne in klerikalne liste odločiti žreb, ki je naklonil izvolitev kandidata napredni (stanovski) listi. Izvoljeni so torej v tej kategoriji poleg g. Rudolfa Stermeckega še gg. Ernest Hieng (Ljubljana), Konrad Elsbacher (Laško) in Anton Cvenkelj (Sv. Peter v Savinjski dolini).

V obrtniškem odseku so zmagali naprednjaki v prvih treh kategorijah, v četrti pa klerikalci; tudi v prvi kategoriji je prodril en kandidat klerikalne liste. Izvoljeni so v prvi kategoriji: člani: Engelbert Franchetti, brivski mojster v Ljubljani; Miha Valhtar, knjigovez v Mariboru; Jožef Hafner, župan v Škofji Loki (klerikalna lista); Ivan Bizjak, lastnik modnega ateljeja v Celju; namestniki: Ivan Kersnič, krojaški mojster v Ljubljani; Fran Sposml., zidarski mojster v Mariboru; Josip Holy, brivski mojster v Brežicah; Fran Dolžan, kleparski mojster v Celju; v drugi kategoriji: člani: Ivan Žurman, pekovski mojster v Slovenski

Bistrici; Fran Kavčič, gostilničar v Ljubljani; Janko Horvat, slikar v Ljutomeru; Filip Ogrič, zobni tehnik v Novem mestu; namestniki: Josip Turk, gostilničar v Murški Soboti; Ivan Rozman, čevljarški mojster v Ljubljani; Alojzij Rozman, gostilničar v Prevaljih; Rudolf Kuhar, mizarski mojster v Mokronogu; v tretji kategoriji: člani: Martin Kolšek, čevljarški mojster v Celju; Ivan Bernik, mizarski mojster v Ljubljani, Josip Berlič, gostilničar v Ptuj; Josip Ambrožič, gostilničar in izdelovalec gredež v Ljubnem na Gorenjskem; namestniki: Leopold Turšič, slikarski mojster v Cerknici; Karel Hmelina, dimnikarski mojster v Slovenjgradcu; Franc Anžič, mesarski mojster v Ljubljani; Štefan Čoh, gostilničar v Rogaški Slatini; v četrti kategoriji (klerikalna lista): člani: Janez Vrečar, mizar v Spodnjih Domžalah; Jakob Babnik, vodovodni inštalater v Ljubljani; Miloš Hohnjec, kipar v Celju; Franc Koradžija, dimnikar v Mariboru; namestniki: Joško Toporiš, krojač v Trzinu; Štefan Litrop, čevljar v Turnišču; Anton Benegalija, krojač v Ljubljani; Vinko Simonič, mehanik v Ptuj.

Skupni rezultat je torej: V industrijskem odseku so dobili: v I. kategoriji vse štiri kandidate industrijska lista, v II. kategoriji dva kandidata industrijska in dva kandidata klerikalna lista, v III. kategoriji dva kandidata industrijska in dva klerikalna lista, v IV. kategoriji pa vse kandidate napredna lista; v

Soteščan:

Zmešnjave

(Dogodbice iz vaškega življenja.)

(Konec.)

«Mica, to ti za vedno prepovem! Čas je, da se izkaže resnica. Govori, kdo je tisti, do katerega imaš pravico!»

«Ivan je kriv, tako sem govorila...» Globoko je povsila obraz po teh besedah pred ostrimi pogledi, ki so jo od vseh strani opazovali.

«Lažeš, nesramnica! Ali te ni strah krati čast poštenjaku?»

«Moja zahteva je pravična...»

«Povej to komu drugemu, ne pa meni. Si li pozabila, kaj sta govorili z materjo v šupi na senu, kamor sta pribežali pred očetom, ko vaju je nagnal od doma? Znan mi je ves razgovor.»

Nepremično je zrla v tla in ni ničesar odgovorila. Obenem se je počasi odmikala od mize, da bi prej ko prej ubežala. Odhod so ji zabranili možje, ki so jo obstopili, dočim se je kričajka tam zadaj lahko neovirano odstranila.

«Hudo je, ako mora nedolžen trpeti zaradi krivičnika,» je Pavle poudaril. «Zato povem jaz namesto tebe: Ivan je nedolžen. Mica, sam vrag te je zapeljal, da si mu kaj takega podtaknila. Jaz sem tisti, ki mora priznati krivdo tvoje nesreče. Podlegel sem navali človeških slabosti, toda nisem te učil lagati...»

«Ali moreš še tajiti?» jo je vprašal Orač. «Drugi so me nahujskali,» je priznala komaj slišno.

«Ježeš, po krivem je prisegla,» so se plašile sosede. «Kolika hudobija!»

«Ivan, odpusti!» je Pavle zgrabil njegovo desnico. Marsikaj si moral prestati zaradi mene, česar nisem hotel, zato sem napravil konec. Kesam se le, ker sem molčal tako dolgo in skrival svojo krivdo. Koliko grenkih ur bi ti bil prilhranil!»

«Poslušaj me, Pavle,» je Ivan stiskal njegovo desnico. «Priatelja sva, kar si morda zakrivil, ti ne morem zameriti. V dokaz svojega kesanja pa se pokaži plemenitega in izpolni mojo prošnjo.»

«Kakšno, Ivan? Vse sem pripravljen storiti.»

«Popravi, kar si zagrešil...»

«Kaj naj popravim?»

«Mico si spravil ob dekliško čast...»

«Žal, te ji ne morem več vrniti...»

«Lahko ji jo vrneš, osreči jo z zakramentom svetega zakona. Smili naj se ti sirota! Napake pa pokrijmo s plaščem ljubezni. Ali hočeš, Pavle? Ustrezi moji želji!»

«Teško se bom odločil. Ženska, ki hoče nedolžnemu naprtiti krivdo, ne zasluži usmiljenja. Zaradi otroka in iz prijateljstva do tebe pa se udam. Soseda Vida bi prosil, ako naju vzame pod streho za nekaj časa. Trudil se bom in prizadeval, da pridem kdaj do lastnega doma.»

«Koča vama je na razpolago,» mu je ponudil potrpežljivi sosed. «Dal ti bom zraven

tudi njivo in nekaj vrta. Ako boš priden, ti bo koča ob letu poceni na prodaj.»

«Koliko bi pa danes veljala?» je Ivan vprašal soseda. «Jaz sem kupec.»

«Samo ostanek srebrnikov, katere si dobil po vrhu, ako imaš resno voljo.»

«Velja!» Udarila sta v roko in kupčija je bila potrjena. «Kupil sem jo za Pavleta,» je povedal sosedom. «Tudi on naj ima nekaj od današnjega dneva.»

Pavle je skočil k prijatelju ter se ga oklenil okrog vratu. Hotel se mu je zahvaliti, a zaradi presenečenja se mu je tresla beseda, česar vzlic prizadevanju ni mogel popraviti. Tudi Mica je bila ginjena ter je s solzami hvaležnosti močila njegovo desnico.

Zgovorne sosede so bile v zadregi ob tem prizoru. Vedele niso, ali naj bi hvalile Ivana ali sramotile in grdile Mico. Precej trdo so jo obsodile, toda branil jo je Ivan, proti kateremu niso upale nastopiti. Znal je pobiti vsak ugovor in pobiti še tako tehtne pomisleke.

Prav za hrptom je slišal, da Pavle ne bo imel ljubezni v zakonu, ker ga je sklenil proti svoji volji. Brž se je obrnil in rekel, da se obilnosti človek naglo naveliča, dočim hrepni po nečem, česar mu nedostaja. Tudi ljubezen se ohladi, kadar pride do viška. Saj tudi majhen ogenj zaneti velik požar.

«Kaj pa prisega?» so ji oponosile nekatere žene.

«Vsak naj se pokori za svoj greh,» jili je osorno zavrnil. «Poštenjak, ki se zaveda krivde, se ne brani kazni in si oddahne, ko zadosti pravici.»

tem odseku je torej izvoljenih 8 članov na industrijski listi, 4 na napredni in 4 na klerikalni listi. V **trgovskem odseku** so dobile: v I. kategoriji tri kandidate napredna in enega klerikalna lista, v II. kategoriji vse štiri napredna lista, v III. kategoriji vse štiri napredna lista, v IV. kategoriji vse štiri klerikalna lista; v tem odseku je torej izvoljenih 11 članov na napredni in 5 na klerikalni listi. V **obrtniškem odseku** so dobile: v I. kategoriji tri kandidate napredna in enega klerikalna lista, v II. kategoriji vse štiri napredna lista, v III. kategoriji vse štiri napredna lista, v IV. kategoriji vse štiri klerikalna lista; v tem odseku je torej izvoljenih 11 članov na napredni in 5 na klerikalni listi.

Skupno je torej izvoljenih na naprednih listah 26 članov, na klerikalnih 14 in na industrijski 8 članov. Od vseh 48 članov je 30 demokratov, klerikalcev z Jelačinom 8, trije radikali, 1 radičevcevec, 2 Nemca, izvenstrankarski neklerikalni 4. Na klerikalnih listah so bili, kakor znano, voljeni tudi radikali, radičevci in Nemci.

Poraz, ki ga je doživela SLS pri teh volitvah, je tolik, da klerikalci kar odkrito priznavajo svoje presenečenje in razočaranje.

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Naša občina ima zelo ugodno lego in težko si je misliti, da bi nas mogla zadeti tako strašna vremenska katastrofa, kakor so jo bili deležni Žirovci. Zato bi nam človek prisodil, da ne moremo prav pojmiti obsega gorja in bede, ki danes vladata v Žireh. Ali temu ni tako. Vsi občani brez razlike strank toplo sočuvstvujejo z žrtvami vremenske neizgode in so pripravljene svojo milosrdnost tudi z dejanji dokazati. Naslanjaje se na to splošno razpoloženje je občinski odbor na svoji v ta namen sklicani seji soglasno naklonil županstvu v Žireh znesek 5000 Din, da ga nemudoma razdeli med najpotebnejše občane. Ta sklep občinskega odbora je tembolj vreden javne pohvale, ker je gornjelogiška občina ena najmanjših v ljubljanski

oblasti in je zaradi tega tudi njena davčna moč zelo slaba. Naj bi močnejše občine sledile plemenitemu vzgledu! — V nedeljo 10. t. m. zvečer so vabljeni v Sokolski dom vsi prijatelji lepe igre. Sokolski prosvetni odsek nam bo po poletnem odmoru podal Cankarjevega «Kralja na Betajnovi» z izbranimi igralskimi močmi. Obeta se nam torej izreden užitek.

JEŽICA. Sokolsko društvo postavlja v svoji dvorani nov gledališki oder, na katerem bo pričelo to sezono s predstavami. Dne 10. t. m. podajo društveni igralci in igralke prvo predstavo, in sicer A. Medvedovo «Stari in mladi». Upamo, da bodo vsi prijatelji napredka in sokolske misli ta dan storili svojo dolžnost in prišli k predstavi. — Sokolska knjižnica je letos pomnožena z velikim številom knjig razne vsebine. Vabimo s tem čitatelje občinstvo, da si pridno izposojuje knjige, ki se dobe v dvorani v nedeljo od 10. do 12. ure. Prosimo pa obenem, da prijatelji Sokolstva in izobrazbe pogledajo po svojih omarah, na katerih se prša že prečitane knjige, ter jih podare sokolski knjižnici, da se ta še bolj pomnoži s knjigami. — To zimsko sezono bo priredil prosvetni odsek Sokolskega društva vrsto poljudnih predavanj, nekatera tudi s slikami; nadalje so zagotovljene tudi kinematografske predstave z lepimi vzporedi. Občinstvo bo pravočasno obveščeno o vsaki prireditvi in upamo, da se bo vsake udeležilo v polnem številu.

MENGEŠ. Ze precej časa ni bilo dopisa iz našega kraja, zato pa danes par vrstic. Zadnje poplave tudi nam niso prizanesle, vendar je škoda malenkostna. Pštata je prestopila bregove in udrla ponekod v hiše. Večjih nesreč ni bilo, samo mlin g. A. Stareta je toliko poškodovano, da je sedaj neuporaben. — Prejšnjo sredo smo imeli birmo. Pri tej priliki je g. Škof udaril po modi in naprednih časopisih, vendar to ni imelo zaželjenega uspeha, ker te pesmice ne vlečejo več. Bo treba pač kaj drugega! Dogodil se je mučen incident, da je namreč bila zastava g. Škofica, ki jo je izobesil ob priliki sprejema g. Škofa, preko noči raztrgana. Ta je takoj obdolžil naprednjake, toda na tem mestu mi povemo, da mi nismo nikakoli ponočni ptiči in da vedno spoštujemo tujo lastnino. Torej, g. Škofic, drugič previdnejše. — Sokol prenavlja oder in tudi lastnik

dvorane br. Funtek to preuredil dvorano, tako da bo Sokol otvoril prosvetno sezono v popolnoma prenovljenih prostorih. V nedeljo 10. t. m. bo priredil Sokol v prostorih br. Funtka trgatve, katere čisti dobiček je namenjen popravilu odra. Sodeloval bo tamburaški zbor «Edinosti». Zatorej vsi na zabavo, da se oddolžimo s tem prosvetnemu delu Sokola.

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI. Par tednov nas še loči od splošne trgatve. Hladno in mokro poletje je tudi v naših vinskih nasadih povzročilo zastoj v razvoju. Lepa jesen je sicer znatno zboljšala položaj, vendar bo letošnji pridelek zelo skromen in če ne bodo kupčijske prilike ugodnejše, bo zavladalo splošno pomanjkanje. Ker so naša dolenjska vina precej ostra, bi bilo umestno, da bi se tudi naši vinogradniki približe seznanili z zakonom o prometu z vinom, vinskim moštom in brozgo. Po tem zakonu je pod gotovimi pogoji dovoljeno sladkanje vinskega mošta, s čimer se kakovost znatno zboljša. Mi Dolenci smo zlasti tam, kjer raste trta, precej zaostali. Razmere zadnjih let nas pa silijo, da se tudi mi pričnemo približe zanimati za umetno kletarstvo, ker brez tega je danes uspešna vinska trgovina nemogoča. V naši občini je vinoreja lepo razvita in nešteto družin je vezano na dohodke iz vinograde. Zato bi bilo zelo umestno, da bi se kletarstvo in manipulacija z vinom povzdignila na najvišjo stopnjo. Dolžnost občinskega predstojništva bi bila, da bi z vso vnemo zasledovalo napredek v tem pogledu in bi dajalo ljudem stalno primerne navodila. Ako ni med nami tozadevnega strokovnjaka, naj ga občina poišče in pošlje med vinogradnike predavat. Minulo leto je za nas izkušnja, ki nam mora biti stalno pred očmi. S samim enostavnim garanjem brez vsakega preudarka ne bomo nikdar napredovali. Na to bi morali misliti zlasti oni, ki se prištevajo med nekake kmetijske strokovnjake. Brez žrtvev pa ni na svetu nič. In prav zato, ker ni med nami človeka, ki bi hotel nekaj žrtvovati, ostajamo vedno na enem in istem mestu. Otresimo se ozkosrčnosti in škodljivega konservatizma! — P. V.

MEŽICA PRI PREVALJAH. Zborovanje vseh tukajšnjih umnejših kmetovalcev in krajevnih činiteljev, katero se je vršilo 19. septembra v dvorani gostilne g. Stoparja, je rodilo popoln

«Sama se bom naznanila,» je ihtela sporkornica. «Vest me neprenehoma grize, česar ne morem več prenašati.»

«Tak človek ni slab, ki prizna krivico in jo hoče popraviti. Kazen bo brez dvoma manjša, ker je bila zapeljana...»

«Tudi sokrivci naj bodo poklicani na odgovor,» je predlagal sosed Mežinec. «Ti imajo na vesti dvojno hudobijo.»

«Nočem, da bi imel kdo neprijetnosti zaradi mene. Samo mene naj kaznujejo, druge pa naj pustijo pri miru.»

Mehka ginjenost je iznova objela prisotne vaščane. Več se niso upali sramotiti zapeljano dekle, vstajajoče iz blata pregrehe k novemu življenju. Tudi trdemu Brdarju se je tajal led okrog srca ter se je približal Ivanu skozi gručo sosedov. Molče mu je podal desnico in fant jo je stisnil z obema rokama. Njune oči so pri tem zalesketale v solzah.

«Zavrgel sem te,» je jokal Brdar, sloneč na njegovi ramli. «Pozabi, Ivan, in pridi zopet pod mojo streho.»

«Ne morem, oče,» mu je ušla beseda. «Rekli ste mi, da nisem vaš sin in kot tak nimam prostora v vaši hiši. Ne veste, kako me je onesrečilo to obvestilo!»

«Zato naj te osrečim z drugo novico. Poslušaj me, Ivan, odslej si moj naslednik, moj izbrani zet. Sva že govorila z Marjeto, ki se popolnoma neprisiljeno strinja z mojo odločbo. O tem se boš še prepričal.»

«Marjeta mi še ni bila nikoli posebno prijazna. Odkod ta izprememba?»

«Odtod, ker si poštenjak. Kar sem ti povedal, sva sklenila sporazumno, zato ne bo nobene ovire...»

«Kaj pa sorodstvo? Ali tudi tukaj ni zadržka?»

«Ni, ker je v četrtem pokolenju. Brez zapreke pojdeti pred oltar. Vedi, da je Marjeta brez ugovora sprejela mojo željo; čakaj, sama bo govorila.»

Skozi gnječo se je prerila mladenka v belem predpasniku z zavihanimi rokavi. Stopila je pred Ivana ter mu je ljubeznivo pogledala v obraz. Še tisti mesec ju je združila zakonska zveza. Sočasno sta praznovala ženitovanje tudi Ploharjev Pavle in Kodreževa Mica.

Na Ležišju je zasijal mir po teh dogodkih. Zmešnjave, ki smo jih opisali, je poravnala Ivanova poštenost in stanovitnost na začetni poti. Nikogar ni bilo, ki bi bil o njem kaj slabega mislil, vsa vas ga je smatrala za svojega dobrotnika in nositelja miru.

Samo z županom se vaščani še vedno niso mogli sprijazniti, čeravno Lojzeta, njegovega največjega nasprotnika ni bilo več med živimi. Naveličani njegove oblasti so se veselili bližnjih volitev, iščoč njegove posebne napake, da jih razgalijo v odločilnem trenutku.

Med njegove najhujše zarotnike je stopila Kričajka z železno voljo, da ga uniči v gotovem času. Smrtno ga je sovražila zaradi Lojzeta, zdaj pa se je temu sovraštvu pridružil še nov dogodek — odkritje sčuvanja h krivi prisegi, zaradi česar je bila sodnijsko pozvana na razgovor. Župan, ki je bil pred razsodbo vprašan po njenem vedenju, jo je uvodoma nekoliko pohvalil, konč-

no pa je zapisal, da je daleč okrog poznana klepetulja. Tega mu ni mogla nikoli odpustiti.

Lešar se je obnašal, kakor da ga obiranje hudobne babnice le zabava, zato jo glede na občinske volitve ni sodnijsko preganjal. Pač pa jo je smešil ob vsaki priložnosti, čeravno je zaradi njenega ostrega jezika sam ostal osramočen. Tako se je nekoč pošalil z njo skozi odprto okno, ko je šla mimo hiše.

«Čakaj me, dedec!» je vzrojila ter je v siloviti jezi hitela nad njega v hišo.

«Kaj bi pa rada, sosedu?» se je namuznil.

«Pa ne, da me nameravaš pretepti...?»

«Žal, da nimam rokavic. Z golimi rokami se te ne dotaknem,» mu je zasolila.

«Seveda, umazala bi se ti, ki si tako čista...»

«Tako kakor ti je še marsikdo lep in nedolžen. Polovico vasi je že sedelo zaradi tebe, nazadnje si pa še mene očrnil. Ne vem, koliko imaš od tega...»

«Poročal sem golo resnico. Pa se pritoži...»

«Čakaj, saj se bomo kmalu pritožili. Ob volitvah boš zletel...»

«Sit sem županovanja, sam se bom odpovedal...»

«Aha, ker boš prisiljen. Ampak marsikak kozarček ga boš potem manj deležen. Zdaj si se opomogel, oblekel si se in hišo si popravil...»

«Koliko si pa prispevala?»

Namesto odgovora je babnica zagnala divji krik. Silovito je razmetavala psovke, ki so s srdito kletvijo padale na ubogega župana. Na pomoč mu je prihitela žena, s ka-

uspeh. S sodelovanjem agilnega načelnika kmetijske podružnice g. Ručnika, župnika g. Hornböcka, sodnega upravitelja g. Ferniga in drugih veljakov ter pod strokovnim vodstvom sreskega kmetijskega referenta g. Emerana Stoklasa iz Prevalj se je ustanovila Mlekarska in pašniška zadruga kot prva posestrima pred kratkim ustanovljena alične gospodarske zadruge v Črni. Sode je zanimanju in vnemi vseh v poštev pripadajočih krajevnih žiteljev je upravičeno upanje, da se bo nova zadruga uspešno razvijala v procvit in dobrobit kmetijstva na eni, v hasek in zdravje meziškega industrijskega delavstva na drugi strani. V načelstvo in nadzorstvo zadruge so bili izvoljeni tukajšnji najboljši posestniki-gospodarji. Upoštevajoč dejstva, da je v tem rudarskem kraju vsakodnevni konsum mleka precejšen, nadalje, ker se je občina hvalevredno izjavila za pomoč zadrugi v gnotnem oziru, je obstoj in razvoj te prekoristne gospodarske ustanove dovoljno zasiguran. Zadruga bo otvorila tudi svoje prodajalno za nakupovanje in prodajo raznih pridelkov tukajšnjih kmetovalcev. Željeti je, da se predpriprave za otvoritev lastne zadrugne mlekarne pospešijo in da začne mlekarina kmalu obratovati, kakor je to tako lepo in koristno izvedeno v sosednji črnski občini.

SV. MARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Gradba mosta preko Savinje pod spretnim vodstvom požrtvovalnega g. Kokalja kljub slabemu vremenu prav lepo napreduje. Prizadeto občinstvo z veseljem pričakuje zgradbo mosta in priznava velike zasluge gerenta okrajnega zastopa g. dr. Roša.

SREDIŠČE. (Smrt zaslužnega moža.) Prejšnji mesec je umrl v visoki starosti 74 let naš priljubljeni in spoštovani rodoljub g. Maks Robič, trgovec in posestnik v Središču. Pokojnik je bil izredno delaven gospodar ter vedno odločen narodnjak in naprednjak. Bil je skoro 40 let neprestano odbornik v ormoškem okrajnem zastopu in okrajnem šolskem svetu, kjer je zelo mnogo storil za slovensko stvar. Dolga leta je bil občinski odbornik in svetovalec v trgu Središču, kjer je stal vedno trdno ob strani pokojnega župana Šinka, kateremu je bil zvest sodnik in desna roka. Njegovo delo je bilo plodonosno v gospodarskih društvih in obrtnih

zadrugah. Pred 40 leti je ustanovil tudi priznano dobro središko gasilno društvo. Sploh je bil povsod na svojem mestu. Za enaka značaja in marljiva delavca je vzgojil tudi svoja dva sinova Franja Robiča, trgovca v Središču, in dr. Maksa Robiča, sedaj profesorja v Mariboru. Pogreb je pokazal, da je zaslužni pokojnik bil zelo spoštovan in čislán. Bodi mu ohranjen časten spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

REČICA PRI LAŠKEM. Prostovoljno gasilno društvo v Rečici pri Laškem je priredilo 19. septembra domačo vrtno veselico v prostorih tovariša Videčnika. Zastopani so bili tovariško društvo iz Gaberj pri Celju ter številni tovariši iz Laškega. Čisti dobiček je namenjen za nabavo nepotrebne gasilnega orodja. Društvo izreka vsem obiskovalcem najtoplejšo zahvalo, zlasti ravnateljstvu pivovarne v Laškem za podarjeno brezplačno pivo in tov. Josipu Krašovecu, posestniku v Rečici, za podeljeni brezplačni prostor za gasilski dom. Nadalje se zahvaljuje društvu vsem požrtvovalnim damam, zlasti gospema Kokaljevi in Viegeletovi ter vsem gospodičam, ki so pripomogle k lepemu uspehu.

SV. ŠTEFAN PRI ŠMARJU. V nedeljo 3. t. m. je tukajšnja krajevna organizacija sklicala članski sestanek v prostoru gospe Eme Planinškove. Sestanek je bil tako povoljno obiskan, da se je pretvoril v javno zborovanje. Otvoril in vodil je zborovanje tajnik srezke organizacije g. Malgaj. O političnem in gospodarskem položaju pa je poročal okrožni tajnik g. Žabkar iz Celja. Zborovalci so zadovoljno pritrjevali govornikovemu izvajanju. O davčnih zadevah so se spustili v debato g. Malgaj, Slatušek in drugi. H koncu se je soglasno sprejela resolucija o ukinitvi tukajšnje pomožne pošte in da se naj nastavi pismonoša, ki bi po naši občini vsaj trikrat na teden raznašal pošto. Na ta način bi se g. župniku preprečilo izzivanje s prižnice proti naprednemu časopisju. Čudno pa je: čim bolj župnik grmi proti «Domovini», tem več izvodov «Domovine» prihaja v našo občino. Le vztrajajmo vsi in držimo glavo pokonci, ker nazadnje se bo le župnik upognil pred nami. Zborovanje se je končalo v najboljšem razpoloženju.

SLOVENJGRADEC. V Razborju je bil pretekli teden misijon. Ob tej priliki sta udrihala

misijonarja na prižnici in v spovednici po «Domovini» in «Jutru». Zaradi naprednega lista je dobila celo prižnica zasušico s pestjo. Ko je neka žena pri izpovedi povedala, da čita «Domovino», ji je zaloputnil misijonar pred nosom vrata, a čez nekaj časa jih zopet odprl in zahteval od nje obljubo, da ne bo več čitala «Domovine», češ, drugače ne dobi odveze. Ko je ženka to obljubila, ji je podelil odvezo. Nekega moža bi bil misijonar rad prepričal o brezverstvu «Domovine», a ta mu je zabrusil, da jo celo duhovniki čitajo. Misijonar mu odvrne, da imajo duhovniki od duhovniškega oblastva za to dovoljenje, na kar mu je mož povedal, da on zase ne potrebuje od nikogar nikakega dovoljenja. Mož je dobil odvezo in čita «Domovino» z veseljem dalje. Gospodje misijonarji, javite uredniku «Domovine», katero duhovniško oblastvo daje dovoljenje za čitanje «Domovine» in «Jutra», da si bodo to dovoljenje poiskali tudi lajki. Izpovedanci so dobili utis, da je čitanje naprednih listov hujši in večji greh kakor hinavščina, laž, obrekovanje, nečistost, sleparstvo, tatvina, odtegnitev zaslužka in drugo. Kaj ni takšno početje naravnost ubijanje vere. Ta misijonska pobožnost je rodila že tudi sad. Brat je zahteval od brata takojšnjo povračilo večje posojene mu vsote z obrestni vred, ker se ta zaradi zaposlenja pri neki stavbi ni redno udeleževal misijonske pobožnosti. Ta misijonska pobožnost je pokazala, da je le hujskanje proti «Domovini» in «Jutru», a o ljubezni do bližnjega in o mirnem medsebojnem sožitju smo čuli malo besed. «Domovina» in «Jutro» se bosta čitala še vnaprej. Bliza se čas, ki bo zamašil usta tudi častitim gospodom proti naprednim listom.

LEMBERG. Tukajšnja krajevna organizacija SDS je imeia 3. t. m. članski sestanek, katerega je posetil v spremstvu tajnika srezke organizacije SDS tudi okrožni tajnik g. Žabkar iz Celja. V splošni debati ki je trajala poldrugo uro, so se razpravljale razne gospodarske in krajevne potrebe. Za 14. novembra pa bo sklican javen shod, na katerega že sedaj opozarjamo javnovalce iz naše in sosednih far. O času in sporedu tega shoda bomo še pravočasno poročali.

SV. KRIŽ NAD MARIBOROM. Od nas zopet malokdaj čujete kakšno pritožbo proti g. žup-

tero sta se spustili v vročo jezično bitko. Ni je bilo skoro napake, da bi je ne bili druga drugi vrgli v obraz.

Župan, ki je stal za hrbtom razjarjene sode, je ugibal, kako bi zopet napravil kako šalo. V roki je slučajno držal uradno stampiljko in nekaj mu je reklo, naj ji jo pritisne na hrbet. Iztegnil je roko in pritisnil občinski pečat na belo kočamajko. «Pusti me, satan!» je zarežala, misleč, da jo bo dejansko napadel. Kaj ji je napravil, takrat še ni slutila; izvedela je šele pozneje doma po Tončki, ki ji je povedala, da nosi pečat kakor živinski list. Vzrojila je zavoljo pokvarjene obleke in vložila tožbo za odškodnino.

Sodišče je povedalo županu, da se je poleg poškodbe tuje lastnine pregrešil tudi z zlorabo uradnega pečata ter mu je prisodilo denarno globo. Poravnal jo je vpricho tožiteljice, katero je tožil obenem zaradi tatvine, ker mu je pred dnevi izgnila srajca, viseča pred hišo na drogu, kjer se je sušila.

«Aha, izstreljena puščica se vrača nazaj,» je sodnik napravil šaljivo opazko. «Kričajka, ali čujete?»

«Slišim,» se je postavila predenj, razvijajoč zavaj, ki ga je nosila v naročju.

«Kaj pa imate?» jo je vprašal sodnik.

«Županovo srajco,» mu je odgovorila. «Vzela sem jo zato, da vam jo pokažem, ker je vsa obžigosana. Tudi na ostalem perflu sem opazila službene odtise.»

Sodnik je pregledal srajco in naštel trideset odtisov uradnega pečata. Njegova šaljivost se je spremenila v strogo resnost. Županovo lice je obledelo.

«Kako morete biti tako otročji?» je zarohnel nad županom. «Tega bi vam pač nihče ne prisojal!»

«Kak otrok se je moral igrati...»

«Uradne stampiljke vendar niso igrača. To bi morali vedeti in paziti.»

Proti županu je bila zaradi tega uvedena stroga preiskava. Dognali so, da se je z uradno stampiljko nepremišljeno igral. Dokazali so mu tudi kršenje uradne tajnosti, zaradi česar so mu poleg zopetne denarne kazni odvzeli županske posle. Poverili so jih namestniku z naročilom, da razpiše nove volitve.

Zaradi nesrečnega opravljanja s sodiščem se je Lešar odpovedal političnemu delovanju ter se je unaknil iz javnega življenja. Županski stolček je zasedel Ivan, mladi Brdar, ki je kot kralj miru zavladal nad prejšnjimi zmešnjavami.

Ivan Albrecht:

Za sina

Povest.

(Dalje.)

Minilo je dvajset let po teh dogodkih. Mnogih, ki so gledali srečo mladih Podlipčevih in njihovo poznejše gorje, ni bilo več med živimi. Drug za drugim so legali v grob, kakor so se komu iztekle ure. Tudi Milana Drtnaka je zadela zaslužena kazen. Zalotili so ga bili pri nečednem poslu, ko je v družbi tatinskih ljudi segal po tujem blagu. Parkrat je odnesel brez kazni, naposled na ie le prišla

vrsta nanj. S tolpo postopaških vlomilcev je vdrl v veliko trgovino v mestu. Ko je bila nočna družba najbolj zaposlena, jo je zasačila straža. Medtem ko je večji del zloincev odnesel pete, je roka pravice Milana zgrabila. Moral je v ječo, kjer je po obsodbi presedel celo vrsto let. Po prestani kazni so ga izgnali v domačo občino, kjer je živel vsem poštenim ljudem v nadlego in sam sebi ter svoji okolici v sramoto. Cesar se je bil naučil, tega ni nikdar več opustil. Kjer se je mogel pririti do pijače, je pil, kjer je le mogel, je smuknil, kar je dosegel.

Ko so nekoč ob žeganju priredili vaški fantje ples, je prišel tudi Milan na prežo. Kakor je pač navada, mu je ta in oni dal kozarec vina ali kos kruha, Milan pa je pravil strahotne zgodbe. Zajemal jih je deloma iz resničnih doživljajev, še več pa je lagal, da bi bil tem zanimivejši. Ko se je pošteno napil, se je oglasila v njem še neutolažena kri, pa je začel sitnariti in se motoviliti okrog deklet. Nekaj časa se fantje niso dosti zmenili za njegovo početje, ker so menili, da takšno izgubljenost sirotle pač ne more nikomur biti v škodo, končno jih je pa le minila dobra volja in potrpežljivost. Pijani Milan je namreč v veži zajel zalo mladenko in jo hotel na vsak način primorati, da bi bila njegova. Vlekel jo je proti dvorišču, da je lepota čisto za resnico morala klicati na pomoč. Fant, ki se je štel njenega, je spoznal njen glas in planil venkaj. Ko je spoznal Milana in doumel, kaj hoče, je zarobantil tako na moč, da se je kmalu gnetla cela gruča v veži. Bili so že vsi več ali manj vinjeni in zato seve precej

niku. Žal, smo se morali prepričati, da nam ni dober dušni pastir, ker napada v pridigah in zasebnih razgovorih svoje politične nasprotnike. G. župnik, za kaj Vi prav za prav smatrate cerkev? Ali je to prostor za molitev, ali za napadnje tistih, ki čitajo «Domovino» in «Jutra» ter ne priznavajo modrosti Vaše stranke? Ali niso Krizančani postavili cerkve za molitev? Pričakujemo, da boste to razvado opustili ter se ravnali po besedah, ki jih je učil Kristus: «Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!» Ako se boste ravnali po tem, ne bomo več pisali proti Vam.

IVANJKOVCI PRI ORMOŽU. (Smrt na kosa.) Tukaj je umrla te dni gospa Elizabeta Petovarjeva, žena bivšega poštarja in veleposelnika g. Leopolda Petovarja ter mati širom dozdovine znanega rodoljuba in narodnega borca g. Lovra Petovarja. Pokojnica je bila doma iz Središča iz ugledne Kočevarjeve rodbine. Bila je tiha, blaga in dobra duša. V njeni hiši je bil marsikateri popotnik izborna postrežen in preskrbljen. Imela je odprto srce tudi za siromake daleč naokrog. Kot zavedna Slovenka je vse svoje otroke vzgojila v narodnem duhu. Bolehala je dalje časa na sladkorni bolezn, kateri vsa zdravniška veda ni mogla odpomoči. Od tedna do tedna je hirala ter končno podlegla zavrtni bolezn. Njen pogreb je pričal o njeni veliki priljubljenosti. Iz Ormoža in Ljutomera kakor bližnje in daljne okolice je prihitela dolga vrsta ljudi, da spremljajo pokojnico na njenem zadnjem potu. Na svetinskem pokopališču so jo položili v rodbinsko grobnico k večnemu počitku. Bodi ji ohranjen blag spomin!

MURSKA SODOTA. Okrožni tajnik demokratične stranke se nahaja v pisarni kr. notarja gosp. Kodra. Što kakšne delo ma, naj se tam glasi. Tajnik tudi naročnike za «Domovino» gor vzeme.

PREDANOVCI. Pri nas se je dne 3. oktobra gor odprla nova posojilnica. Posojilnica je namenjena našim kmetom. Pri posojilnici so poleg sami dobri in pošteni kmetovje. Što pejnaze ma, naj jih tam notri vlož, dobi dober intereš. Pejnzezi so večstar gvušni. Što pejnaze nūca, tam jih dobi za najfalejši intereš. Kmetovje, za Vas je tota posojilnica gori postavljena. Vi jo nūcajte in vidli bote, ka Vam ona došti dobrega prnese. Naš dobri prijatelj g. Vlaj Franc je žmetno bete-

žen in bo morao iti na operacijo. Želimo jemi vsi, ka si kak najhitreje svoje zdravje nazaj dobi, ka nam bo s svojim dobrim tanačom na pomouč.

ČERNELAVCI. V gojldno dne 19. septembra okoli tretje vūre je ogen vse vničo posestniki g. Titani Jožefi. Ar so hiša, hlevi in škeden bili

s slamo pokriti, je vse doj zgorelo. Zgorela je tudi mlatilnica in dosta zrnja. G. Titan je meo vse zavarovano, samo ka preniško in dosta škode trpi. Ogen je njemi mogo napraviti eden neprijatelj. Vsem dobrim lūdem ga v pomouč priporočamo.

K šesti obletnici koroškega plebiscita

10. X. 1920 — 10. X. 1926.

Dne 10. t. m. bo minilo šest let, kar se je vršilo na Koroškem v boroveljskem in velikovškem okraju ljudsko glasovanje, ki je imelo odločiti, ali naj pripade slovenski del lepe Koroške Jugoslaviji ali Avstriji. Poleg primorskega je

koroško vprašanje

eno najbolj perečih naših narodnih vprašani, ki se ne tiče samo nas Slovencev, ampak vse Jugoslavije. Z izgubo ozemlja v tako zvani coni A nismo samo izgubili bogate, industrijsko visoko razvite pokrajine in ljudstva, ki bi bilo po vsej svoji minulosti pošteno zaslužilo narodno svobodo, ampak tudi možnost uspešne obrambe znatnega dela Slovenije, ne morda proti Avstriji, temveč Nemčiji, kajti ves razvoj zadnjih let priča, da bo združitev Avstrije z Nemčijo v dogljednem času gotovo dejstvo. Zato smatrajo Velenemci na Koroškem (po večini seveda renegatje, torej Slovenci, ki so se izneverili svojem narodu)

10. oktober za narodni praznik,

ki ga leto za letom obhajajo z velikanskimi slovesnostmi. Razstave, shodi, razne druge prireditve, gostje iz ostalih avstrijskih pokrajin pa tudi iz same Nemčije se zbirajo, vse zato, da se pokaže svetu slovenska Koroška kot nemška dežela in da se zatre v koroških Slovencih

vsak up v rešitev.

V Celovcu imajo «Cesto 10. oktobra», bivšo «Ljubljansko cesto» pa so prekrstili v «Rožansko cesto», ker vodi v Rož, v naš lepi slovenski Rož. Priznati moramo, da

Nemci ne opuste nobene prilike

in da vsako malenkost izrabijo sebi v prid. Zato je razumljivo, da položaj Slovencev na

Koroškem ni rožnat. Prišel bo čas, ko bo primerno govoriti o tem,

kdo je zakrivil

sedanje stanje, ko nima Slovenec, kakor je «Domovina» že poročala, niti toliko pravic, da bi sorodniki za rajnim lahko na grobu molili nemoteno v svojem jeziku. Zdaj, ko se spominjamo dneva nesreče, ki ni zadela samo posamezne stranke, ampak ves naš narod, moramo samo poudariti, da Slovenci na Koroškem kljub vsemu priznavajo današnji položaj, vendar pa trdno

verujejo v pravičnost

evropske vesti, ki mora in bo morala priznati, da se našemu življu na Koroškem godi krivica in da ta krivica ne sme ostati nepopravnana. Nam ni na tem, da bi rožljali s sabljami, pretili in grozili, pač pa se sklicujemo na to, da imajo Nemci v Jugoslaviji popolno svobodo v vsakem oziru, da se prosto razvijajo kulturno in gospodarsko, dasi so tu samo priseljenci. To dejstvo moramo povedati vsemu svetu — in to dejstvo nam daje pravico, da zahtevamo za svoje onkraj naših današnjih državnih mej iste pravice. Tudi za nas mora biti

10. oktober praznik,

ne sicer praznik zmogoslavja in radosti, ampak praznik bolesti in svete prisege, da v bodočnosti nadomestimo vse, kar smo v preteklosti zamudili. Kakor so bratje Srbi praznovali Vidov dan, dan svoje največje nesreče, da so se na ta način ohranili sposobne za boj za osvobojenje, tako moramo mi praznovati dan našega poraza zato, da vcepimo v vsako srce misel na rešitev zaslužjenih bratov.

vroču krvi, pa so kričali, da je to sramota, ki jo je treba oprati.

«Kaj, ta, ta tat —»

«Takle razbojnik —»

«Zato, ker smo ga nasitili in napojili —»

«Kar je znal mlad, zna še zdaj —»

«Ali si neumen? Kaj boš kar pogoltnil, četi ta smet onegavi dekle —»

«Ta, ta bo hodil v zelnik!? Koliko ga pa je —»

In v tem trenutku je lopnilo. Prvem udarcu je sledil drugi in tretji in še ostalih nebroj, dokler ni obležal Milan ves krvav in brez zavesti na tleh. Dva sta ga prišla in ga zavelkla na dvorišče. Tam so ga pustili, se vrnili v gostilno in se zabavali dalje, kakor da se ni zgodilo nič.

Pozno v noč se je Milan zavedel. Začel je klicati na pomoč, toda nihče se ni zmenil za njegove krike, dokler se ga ni usmilila dekla in ga prišla vprašati, kaj hoče.

«Oh, gospoda bi rad,» je zastokal Milan.

Dekla se je zasmejala:

«Kaj, ti pa gospoda? Palice ti je treba in korec mrzle vode, pa boš kmalu brez gospoda trezen.»

«Kakor Boga te prosim, pošlji po gospoda in pa po Podlipčevko,» je že s precej slabotnim glasom rotil Milan.

Ko je dekla slišala, da želi potepuh govoriti s Podlipčevko, se je omehčala. Poznala je zagonetno zgodbo napol nore Julke in vedela, da je tam nekje v začetku tiste zgodbe zarezano tudi Milanovo ime. Usmiljenje še bolj pa radovednost jo je končno napotila, da

je šla povedat v gostilniško sobo, kaj želi Milan.

Fantje so se spogledali. Nekateri so se jeli šaliti, drugi so pa le menili, da bi bilo dobro pogledati, kaj je na stvari. Trije so stopili na dvorišče in skušali izvedeti od Milana kaj natančnejšega, toda on jim je samo ponovil isto prošnjo kakor prej dekl.

«Hm, to bo pa še nerodno, če se nadlogi kaj primeri,» se je gostilničar malo v skrbeh jel čehljati za ušesi. Po kratkem posvetovanju so sklenili, da ga nekoliko ocedijo in umijejo ter preneso na posteljo. Rečeno, storjeno.

Veselje do plesa in zabave je fantom zdaj seve prešlo. Nekateri so nekam poparjeni še obsedeli v gostilni, mnogo pa se jih je porazgubilo po domovih.

Dekla je medtem šla klicati v župnišče, potem pa še Podlipčevko. Ko je Julka začula, da bo Milan umrl in da želi še na zadnjo uro govoriti z njo, jo je presunilo. Trpetaje je pogledovala zdaj deklto, zdaj svojega moža. Venomer je odpirala usta, kakor da hoče nekaj vprašati, rekla pa ni nobene besede, ampak mirno odšla z deklto. Andrej, ki ga je mikala radovednost, je motovilil za njima.

Ko so stopili v gostilno, je oštirka povedala, da je župnik že pri Milanu in da bo najbrž kmalu opravil, ker da že precej časa rešetata. Res je kmalu nato tudi župnik stopil v gostilniško sobo. Ko je zagledal Julko in Andreja, ju je povabil, naj gresta z njim.

Ko so vsi trije stopili v sobo, kjer je ležal Milan, se jim je nudil strašen prizor. Potepuh je bil ves podplut s krvjo in kakor razbičan,

a glas njegov tako zamolkel, kakor da prihaja iz groba.

«Bog bodi zahvaljen, da sta prišla,» je začel Milan, «še umreti ne bi mogel, ako ne bi povedal, kar me teži.»

Župnik se je hotel odstraniti, toda Milan je prosil, naj ostane. Nato je nadaljeval s slabotnim glasom:

«Zdaj, ko sem že napol v grobu, ti povem, Andrej, da je bilo vse, kar sem kdaj govoril zlega zoper tvojo ženo, popolnoma zlagano. Nikoli se je nisem po nepoštenem dotaknil in prvorojenec vajin, Tonček, je bil tvoj otrok, Andrej. Kar sem govoril in kar sem počel, sem samo zato, ker sem imel Julko tako neskončno rad, pa sem videl, da je ves moj trud zastonj in da nikoli ne dosežem izpolnitve svojih želja. Zato sem se hotel maščevati in vama obema zagreniti življenje, satansko delo, ki mi je žal tako strašno uspelo. Če mi moreta, mi odpustita, če mi ne moreta vidva, mi niti pri Bogu ni upati na milost —»

Andrej je gledal kakor brez uma. Z obema rokama se je prijemal za glavo in si krčevito pulil lase, medtem ko je Julka pokleknila in jokala. Župnik, ki je gledal nenavadni prizor, je stal nem in tih pri vratih. Da je v tem zavrženem človeku toliko srca, v tem zapitem izgubljenem toliko razburkanega duševnega življenja, tega si ne bi bil nikoli mislil. Bolj jasno nego ob najbolj učeni in globoko zamisljeni razpravi je občutil zdaj v družbi treh preprostih ljudi, kakšna strašna, nepročljiva zagonetka je pod solncem bije, ki se imenuje — človek ...

(Dalje prihodnjic.)

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

MISANJE KOKOŠI.

V tem času, ko se kokoši misajo (golijo), je treba, da jih oskrbujemo z večjo pozornostjo. Po eni strani jim je treba več varstva pred prehlajo, po drugi strani pa bolj tečne hrane. Ko se kokoši golijo, postanejo bolj občutljive za prehlajo, zlasti tiste, katerim perje bolj hitro izpade. Zato jih moramo imeti bolj na suhem in gorkem ter jih varovati pred močo in preprihom. Menjava perja se različno vrši. Pri nekaterih kokoših se skoraj ne pozna, kdaj so dobile novo perje, to pa zaradi tega, ker na novo zrastle perje sproti izpodriva staro perje. Nekateri kokoši se pa močno ogolijo, ker jim staro perje prej izpade, preden zraste novo. Take živali so najbolj občutljive pred prehlajo. Potrebno je, da vse to uvažujemo in da se po tem ravnamo. Misanje samo traja različno dolgo, kar je odvisno tudi od tega, kako z ogoljenimi kurami ravnamo in kako skrbimo za nje. Izkušnja uči, da dobro rejene živali prej dobe novo perje kakor slabo rejene in zanemarjene. To je tudi naravno.

Kokošim, ki se misajo, je treba močne klaje. Pogrešna je misel, da take živali manj rabijo, ker nam v tem času nič ne neso. Nasprotno je res. Take kokoši potrebujejo posebno tečno klajo, da se jim perje hitreje obnovi in da ta čas lažje prestanejo. Navadno so v tem času manj ješče, ali zato jim je treba piče, ki vsebuje dosti beljakovin (dušika) in dosti fosforovokislega apna, ki ga potrebujejo za napravo novega perja in vzdrževanje kosti. Takim kokošim moramo pokladati mesne ostanke in zdrobljene kosti, nadalje ječmen in koruzo. Med mehko klajo (kuhan krompir) jim dajemo klajno apno. Sploh jim je treba krepke ali močne klaje, da se hitreje popravijo in da postanejo tudi prej godne za nesenje. Tudi na pijačo je paziti. Prav je, da dobe v pijači nekoliko železnatih snovi. V ta namen se priporoča, da raztopimo v pijači nekoliko železnega vitrijola (zelene galice). Za 1 l vode ga zadostuje po 3 do 5 gramov. To raztopino napravimo tudi lahko močnejšo v posebni steklenici in kanemo po par kapljic na dan v pitno vodo. Če bomo na vse to pazili, se bo vsa doba misanja skrajšala in kokoši nam bodo začele prej nesti in bodo ostale sploh bolj zdrave.

Tedenski tržni pregled

TEDENSKI TRŽNI PREGLED.

ZITO. Cene na mednarodnem trgu sicer valujejo, vendar ostajajo na nizkem stanju. Na blagovni borzi v Novem Sadu so bile 5. t. m. naslednje cene: pšenica 265 do 270 Din, ječmen 155 Din, turščica 140 do 143 Din, moka «0» 425 do 430 Din za 100 kg.

ZIVINA. Cene v glavnem nespremenjene. Razvil se je precejšen izvoz, kar bo držalo cene, da ne bodo še bolj padle.

HMELJ. V Zatu na Češkoslovaškem je bila ta teden zelo živahna kupčija. Dne 4. t. m. se je plačeval hmelj po 3700 do 4350 češkoslovaških kron za 50 kg po kakovosti (124 do 146 Din za 1 kg). V Nemčiji so prilično enake cene.

Sejmi

- 8. oktobra: Rakičan.
- 10. oktobra: Rajhenburg, Velike Poljane, Kranjska gora, Podkoren.
- 11. oktobra: Vinica, Radeče, Sv. Vid pri Zatičini.
- 12. oktobra: Teharje, Semič.
- 14. oktobra: Sodražica.
- 15. oktobra: Planina (pri Brežicah), Kamnik, Loče, Murska Sobota, Sv. Lenart pri Št. Ilju pod Turjakom.

Kratke vesti

— **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo dne 5. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 796 Din 50 p do 799 Din 50 p, 100 nemških mark za 1346 Din 20 p do 1349 Din 20 p, 100 italijanskih lir za 213 Din 48 p do 215 Din 48 p, 1 dolar za 56 Din 35 p do 56 Din 55 p, 100 francoskih frankov za 160 do 162 Din, 100 češkoslovaških kron za 176 Din 35 p do 168 Din 15 p.

— **Potovanje zastopnikov nizozemskega gospodarstva po Jugoslaviji.** Po Jugoslaviji je potovala te dni večja skupina odličnih zastopnikov nizozemskega gospodarstva ter proučevala naše gospodarske prilike. Nizozemski gostje so posetili najprej Beograd, potem Zagreb in nazadnje Ljubljano ter bili povsod prijazno sprejeti. O razgovorih z našimi gospodarskimi krogi so ponovno izrazili željo za sodelovanje nizozemskega kapitala v našem gospodarstvu. Zanimali so se predvsem za naš tobak, za našo industrijo, zlasti dalmatinsko, in za naše obilne vodne sile. Sodelovanje nizozemskega kapitala bi bilo v našo korist, ker bi ta kapital gotovo ne zasledoval nikakih političnih ciljev, vrhu tega pa bi se posojila v Nizozemski dobila tudi po zmernih obrestih.

— **Državna kmetijska šola na Grmu** sporoča, da se bo šolsko leto na tej šoli pričelo šele 6. novembra t. l., ko zapuste sedanji učenci zavod. Oni letošnji prosilci, ki bodo v šolo sprejeti, bodo obveščeni o sprejemu sredi oktobra, tako da se še lahko pripravijo za vstop v zavod. Seznan odklonjenih se bo poslal na ministrstvo za kmetijstvo in vode zaradi eventualne pridelitve v druge zavode.

— **Za vinogradnike.** Po odloku ministra za kmetijstvo in vode velja v vseh državnih kmetijskih napravah jeseni 1926. in pomladi 1927. leta za 1000 (tisoč) komadov trt ta-le cenovnik: a) Ključi ameriške trte, 35 do 40 cm dolgi: I. vrsta po 100 Din, II. vrsta po 35 Din. b) Korenjaki (sajenke) ameriške trte: I. vrsta po 250 Din, II. vrsta po 75 Din. c) Cepljenke: I. vrsta po 1500 Din, II. vrsta se ne prodaja. d) Ključi domače trte (za cepiče) navadne dolžine po 80 Din. 1.) Za one osebe, ki vzamejo več kakor 5000 ključev, da bi proizvajale korenjake in cepljenke za prodajo, se zvišajo gornje cene ključev za 100 %, t. j. za I. vrsto na 200 Din, za II. vrsto na 70 Din. 2.) Okrajnim in okrožnim trtnicam, ki nimajo dovolj lastnih sredstev na razpolago, morejo državne trtnice izdajati ključe in korenjake brezplačno, in sicer po razporedu oddelka za vinogradarstvo in sadjarstvo ministrstva za kmetijstvo in vode. 3.) Pri trtnicah, v katerih področju celokupna naročila presežajo letni pridelek trtnega materiala, se smejo poedina privatna naročila upoštevati kvečjemu za 1000 cepljenk ali 2000 korenjakov, odnosno 5000 ključev. 4.) Osebam, ki zahtevajo trte za popolnitev in razširitev svojih vinogradov, ni treba predlagati potrdil o vsebini apna svojih zemljišč, nego naj v prošnji samo označijo prej porabljeno podlago in izjavijo, ako je vinograd na dotični podlagi v dobrem stanju. 5.) Prosilcem, ki prosijo za ključe in korenjake, ni treba za letos, vključno členu 15., točki 5., pravilnika za izvrševanje zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva, predlagati potrdila občinskega urada, da jemljejo trte izključno za sajenje na svojem zemljišču.

— **Prodajne cene čilskega solitra.** Uprava Zveze proizvajalcev čilskega solitra je za dobo od 1. junija 1926. do 31. marca 1927. določila za čilski soliter nove prodajne cene, ki so pri 100 kg za okrog 1350 Din nižje od prodajnih cen v prošli dobi 1925./1926. Da bi se pa moglo to gnojilo še bolj poceniti, je naprosila vlada čilsko vlado, da tudi ona zniža izvozno takso na ta važen predmet, čemur pa zaenkrat ni bilo ustreženo. Tu navedene cene veljajo za 100 kg čilskega solitra, brutto za netto, v izvornih vrečah na čilski obali za posamezne mesece preračunano v dinarjih: za junij t. l. 250 Din 95 p, za julij t. l. 252 Din 08 p, od 1. do 15. avgusta t. l. 253 Din 55 p, od 16. do 31. avgusta t. l. 255 Din 52 p, od 1. do

15. septembra t. l. 257 Din 81 p, od 16. do 30. septembra t. l. 260 Din 11 p, od 1. do 15. oktobra t. l. 262 Din 40 p, od 16. do 31. oktobra t. l. 264 Din 69 p, od 1. do 15. novembra t. l. 266 Din 41 p, od 16. do 30. novembra t. l. 268 Din 13 p, od 1. do 15. decembra t. l. 269 Din 27 p, od 16. do 31. decembra t. l. 270 Din 42 p, od 1. januarja do 31. marca 1927. 271 Din 56 p. Cene za rafiniran čilski soliter (96 %) in za druge specialne izdelke po dogovoru. Prodaja se zaključuje samo 1., 8., 16. in 23. dne vsakega meseca.

„EDINOST“

VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE MLADINE V LJUBLJANI

VSEM BRATOM IN SESTRAM!

Vsem nam je še v spominu, ko je padla prva bomba na naš ponosni Narodni dom v Trstu. Kmalu potem so se začele rušiti naše primorske postojanke tudi drugje v kamenje in pepel. Narod je pod Italijani začel pot na Kalvarijo. Razpuščajo se kulturna društva, stanovske organizacije in zaprle so se vse naše šole. Mladina v Julijski Krajini danes nima priložnosti in nima sredstev, da se narodno izobražuje in goji svojo narodno pesem. Strašna bodočnost čaka naše rojake onstran mej. Pokažimo jim, da niso osamljeni, da še bijejo vroča srca za nje, ki jim hočejo pomagati. Mi jih ne smemo in počemo zapustiti. Pomagajmo jim! Vsaka naša organizacija naj zbira knjige, posebno take za mladino. Zbirajmo prispevke!

Vsak udarec, ki ga dobi naš narod preko narodnih mej, je udarec tudi na nas. Čim hujši je pritisk na zaslužnjene brate, tem večji naj bo odpor pri nas s tem, da podvojimo našo akcijo v prid narodnih mučnikov. Bratom onstran mej pa kličemo, naj vztrajajo!

Zbirajmo, pomagajmo!

Osrednji odbor ZDM.

DOPISI

Domžale. «Edinost» v Domžalah ima v petek 8. t. m. članski sestanek, ki ga bo posetil tudi delegat Zveze. Vabijo se vsi člani, da se sestanka udeležijo v polnem številu in sigurno. Poleg razgovorov o bodočem delu je na dnevnem redu tudi ustanovitev tamburaškega zbora.

Tržič. V četrtek 7. t. m. imamo v šolski dvorani javno predavanje o zatiranju in preganjanju Slovencev v Italiji. Predavanje je pod okriljem Zveze kulturnih društev v Ljubljani. Več razvidno iz lepakov. Bratje in sestre, udeležite se predavanja polnoštevilno!

Tržič. Marsikateri naš somišljenik v Tržiču je vzklilni: «No, vendar enkrat, saj je zadnji čas!» Res je tako! Dolgo časa se je delalo na to, da bi se novoustanovljena organizacija demokratske mladine «Edinost» v Tržiču pripravila do krepkega napredovanja. Žal, ni bilo sredstev, ki so prvi pogoj za razvoj društva. Pa ne samo od sredstev, tudi od agilnosti posameznih članov odbora je odvisen napredek in procvit organizacije, ki je za naš industrijski kraj, lahko rečemo, prepotrebna. Vse to se je v zadnjem času v naši organizaciji precej popravilo. Kakor je znano, je ustanovila naša organizacija s pomočjo nekaj članov glavnega odbora iz Ljubljane svojo sekcijo v Pristavi pri Tržiču. Ta sekcija šteje sedaj že 26 članov in članic, ki si nameravajo v kratkem nabaviti instrumente za lasten tamburaški zbor. Naš tamburaški zbor ima sedaj po počitniški dobi zopet redno svoje tedenske vaje pod vodstvom agilnega g. Rika Paternosta. V novembru namerava prirediti tržiška «Edinost» skupno s sekcijo v Pristavi zabavno veselico v Sokolskem domu, kar že vnaprej naznanjamo vsem bratskim organizacijam. Dobili smo v zadnjem času tudi različna sredstva, ki so bila za našo «Edinost» prepotrebna. Zato se vsem darovalcem, ki so prispevali na katerikoli način za

našo organizacijo, najlepše zahvaljujemo. Sedaj nam je potreba samo resnega dela, da bo v doglednem času naša organizacija ena med prvimi v Trzinu.

Kranj. V soboto 28. avgusta t. l. sta se od nas poslovila brata Rebolj in Engelman, ki odhajata k vojakom. Društvo jima je priredilo lep poslovilni večer v mali dvorani Narodnega doma, ki se ga je udeležilo prav lepo število članov in članic. Pri tej priliki se je tudi nabralo 116 Din za zaslužnjene brate v Italiji. Bratoma kličemo: Na skorajšnje svidenje! Mi ju bomo težko pogrešali.

KRATKE VESTI

Iz tajništva Zveze demokratske mladine. 10. t. m. se bo vršilo v Rovtiah nad Logatecem društveno javno predavanje pod okriljem ZKD. Predaval bo R. Šimnovec o preganjanju in zatiranju Slovencev v Italiji. Bratsko organizacijo »Edinost« v Hrastniku prosimo, da nam javi novi društveni odbor in nam pošlje prepis izrednega občnega zбора. — »Edinost« v Mengšu in Domžalah obveščamo, da se predavanje ni moglo vršiti zaradi obolenosti predavatelja. Prihodnje predavanje naj se tudi 14 dni

prej javi na ZKD in ne na našo Zvezo, kakor se je prvotno mislilo. — Vse organizacije pozivamo, da čimprej naroče in razpečajo društvene znake. Vsak član in vsaka članica naj vidno nosi društveni znak. — »Edinost« v Kranju, oziroma odsek v Strahinju naj ponovno čimprej skliče ustanovni občni zbor. — »Edinost« na Jesenicah nam še ni odgovorila na okrožnico. Prosimo, da nam nemudoma to stori. — Ponovno opozarjamo vse organizacije, da dopisujejo za »Domovino«. Dopisi naj se pošiljajo samo na ZDM. — Seja osrednjega odbora ZDM se bo vršila v soboto 9. t. m. ob 20. v Gajevi ulici 2/I.

Dramska sekcija »Edinost« v Ljubljani je imela v ponedeljek 4. t. m. zvečer svoj redni občni zbor, katerega je posetilo precejšnje število članstva. Članstvo je s tem dokazalo zmisel in zanimanje za to panogo umetnosti. Občni zbor je pretresal nova pravila, ki bodo poenostavila in omogočila krépek razvitek dramske sekcije. Novo izvoljeni odbor se je konstituiral tako-le: načelnik Matevž Pečar, tajnica Živa Zaletelova, blagajnik Ivo Lombard, režiser Dolef Prešeren. Sekcija pripravlja sedaj kmečko žalogr »Užitkarji«, katero je spisal Alojzij Remec. Novince vpisuje tajnica.

Strašne posledice povodnji

(Od našega stalnega dopisnika.)

Poljane, 3. oktobra.

Ko je lani zadela Poljansko dolino velika povodenj, kakršne se ni spominjal niti najstarejši sedanji poljanski rod in katere opustošenja so se bila večinoma že popravila in prebolela, smo pač mislili, da nas ne more kaj hujšega zadeti. Pa smo se hudo motili.

Dobro leto je od tedaj in že nas je zopet zadela povodenska katastrofa, ki je pa bila še mnogo grozovitejša kakor lani; vsa dolina od Žirov do Škofje Loke je bila prejšnji ponedeljek in torek pod vodo. 27. september 1926. je za dolino dan groze in strahote Bog daj, da bi kaj tako strašnega in groznega poljanski rod ne doživel nikdar več. Naša lepa Poljanska dolina je uničena, ni več zelenih travnikov in rodovitnih njiv z zadnjimi jesenskimi pridelki. Odnegli so vse razjarjeni valovi s pridelki vred. Po vrtilih ni lepega sadnega drevja z dozorevajočim sadjem. Z drevjem vred so odnešeni vrtovi z vso plodovito prstjo.

Leta in leta bo treba, da se bo upostavilo vse v prejšnje stanje. Vodne struge imajo ponekod druge toke ter je nekod ob Sori struga še enkrat širja. Visoki jagnedi ob Sori z lepim zelenim grmovjem ob bregovih so zginili brez sledu. Ostala polja in travniki so po večini posuti z gramozom in prodrom, po nekaterih krajih na mejer in še več visoko. Danes se lahko imenuje naša dolina — dolina žalosti, dolina razdejanja.

Preidimo na povodenj samo. V nedeljo 26. septembra popoldne je pričelo nalahno deževati. Dež se je ponoči počasi spremenil v ploho, ki je trajala do jutra in še naslednja dneva v ponedeljek in torek. Vmes je močno grmelo in treskalo. V ponedeljek jutraj je pričela voda naraščati ter okrog 9. ure prestopati bregove s tako naglico, da je bila dolina v kakšni uri pod vodo. Voda je naraščala s silovito naglico, prinašajoč s seboj tramove, cela drevesa, kose razdrtilih in razrušenih hiš, mlinov, žag, mostov in ob vodi se nahajajočih predmetov, razen za žago pripravljene les, različno poljsko in drugo orodje, vozove, oziroma dele teh, poljske sadne pridelke, kakor buče, zelje in drugo. Ljudje so reševali na varno, kar se je v naglici dalo, zlasti živino. Pri tem so stali in bredli do pasu in še globlje po vodi. K sreči so rešili živino. Še v veliko večjo srečo si je treba šteti, da človeških žrtev v Poljanski dolini ni; vsaj do zdaj se še ne ve zanje. Voda je narasla do poldrugi meter višje kakor ob lanski povodnji. Vzela je v dolini od Žirov do Škofje Loke vse mostove razen betonskega

na Trbiji. Med drugim je odnesla mlin in ogel hiše Janezu Fortuni v Gorenji vasi in nižje v Sestranski vasi Kalarju žago, zasula mlin in deloma odnesla, dalje Jerneju Lamprehtu v Žirovskem vrhu žago, mlin in del hiše; Juriju Šubicu podrla mlin in deloma hišo.

Najhujše v tratarski občini je prizadeta Todorška-Brobrovška dolina proti Lučnam. Da je uničeno vse polje, kamor je dosegla voda, in da je vse odnešeno in porušeno, se razume. V tej dolini je odnesla voda Simonu Seljaku žago, Mihi Seljaku je podrla kovačnico, mlin in hišo nad mlinom, dalje A. Oblaku porušila in odnesla mlin, a Fr. Erznožniku je odnesla polovico hiše. Na Spodnji Dobravi je podrla voda eno hišo.

Deželna cesta od Trate na Lučne je večinoma razrita in razorana, deloma odnešena in razdrta. Nižje v Srednji vasi in v Žabji vasi je uničeno vse polje ter večinoma posuto s prodrom. V hiše tu voda ni prišla, ker se nahajajo poslopja višje. Le v kletih so jo imeli. Imajo pa na polju in ob vodi, kjer je voda odnesla cele njive in travnike, toliko občutnejšo škodo. Le A. Čadežu je odnesla kozolec in gornji del s streho zanesla pod hišo na travniku. Istotako je odnesla vezani kozolec posestniku Al. Grošlju v Dobju in zgornji del s streho pustilo sredi travnika proti Poljanam.

Poljane, kolikor so ob cesti in sploh v nižini, so bile vse pod vodo. Nekatero hišo so se videle kakor otoki. Strašne trenutke so preživeli v hiši trgovca J. Dolinarja, kjer je segala voda že do prvega nadstropja. Razumljivo, da je voda okrog hiše in v spodnjih prostorih vse uničila in odnesla. Enako je bilo s hišo strojarja M. Klobovsa. Voda mu je napolnila vse spodnje prostore in odnesla, kar je mogla, kože, orodje in opravo. Kot obrtnik ima največjo škodo.

Kako velika je bila voda, si lahko predstavlja samo oni, ki pozna Poljane. Voda je nesla po cesti med Strojarske hiše in Kamnarjem najdebelejše tramove. Tako je stala voda do poldrugi meter visoko v trgovini Jamarja, v poštnem uradu ter v drugih trgovinah. Tudi v cerkvi je segala do velikega oltarja in udrla za cerkvijo v župnišče.

Enako je bilo na nasprotni strani v Predmostu in Hotavljah. Občinski most med Poljanami in desnim bregom je kar pomelto kakor tudi zraven stoječi močno vezani Prodovčev veliki kozolec in levo se nahajajočo šupo.

Najhujše je pri Poljanah razdejana hotoveljska grapa, lepa dolinica ob Hotoveljski, bister potoček s šestimi mlini, dvema žagama, lepo moderno kovačnico mojstra Fr. Krmelja ter po-

ljansko električno centralo. Tu je ostala električna centrala sicer manj poškodovana, a odneslo in raztrgalo je razpeljavo z drogi in žico. Jožetu Demšarju je voda razdrila in odnesla mlin, a skozi kovačnico Fr. Krmelja si je voda napravila svojo pot ter zaradi usada porušila in odnesla sprednji del hiše, tako da se vidi z nasprotnega brega v hiši peč in ostala oprava. Odnoslo in podsulo mu je kovaško orodje in opravo. Drugi mlini in žage so zasuti in poškodovani. Lepe bele poti ni več, mesto te štrle iz zemlje debele skale.

Tako je voda drvela dalje proti Visokem, utrgala in odnašala zemljo z drevjem vred. Na Visokem, večnem počitku dr. Tavčarja, je voda zasula vse polje, veliki del z lepimi nasadi od mosta proti gradiču pa odnesla. V hlevu je voda stala skoro 2 m visoko. V gradiču ni prišla, pač pa je vdrla v spodaj se nahajajočo klet.

Nižje pod Visokem je hudo prizadela posestnika Krnišenka, ki je poljanski župan. Tu so se baš pripravljali, da sedejo h kosilu, ko je voda vdrla v hišo. Rešili so se v prvo nadstropje in skozi okno čez streho zraven se nahajajočega svinjaka, da so še rešili živino iz hleva, ki ga je zasulo znotraj skoraj do 2 m. Močno mu je poškodovala voda lastno električno napravo, mlin in žago ter odnesla novozgrajeni most, ki je bil sicer dobro zgrajen. Lepi vrt okrog hiše in večina polja je danes prod.

Voda je drla skozi Log ter trgala in razdirala. Juriju Stanoniku na Logu je odnesla skrbno gojeni sadni vrt ter mnogo lesa. V Saputi proti Kurovemu je odnesla Saputca, sicer neznamen potok, hišo, edino imetje lastnika Tarfile. Voda je razdirala ter odnašala dalje proti Škofji Loki.

Danes, ko se je voda povrnila v prvotno strugo, v kolikor ni te spremenila, se šele spozna ogromna škoda. Sicer so se ljudje oprijeli z vso vneto dela, a brez večje pomoči od drugod ne bo šlo. Zaradi uničenja polja in jesenskih pridelkov, repe, korenja, zelnikov ter uničenja krompirja v kletih je veliko posestnikov primoranih prodati več ali manj živine, posebno prašičev, za katere so baš ti pridelki glavna krma. Koliko škode bodo imeli že samo s tem. Da bi nikdar več dolina ne doživela kaj takega!

Pogrešanim

(Ob odkritju spomenika padlim vojakom v Moravčak 10. oktobra 1926.)

*V duhu romam na bojišča,
od grobišča do grobišča
plakam, kličem neprestano,
bol in tuga gresta z mano...*

*O govori, o govori,
križi mi na karpatski gori
krod naj iščem tiho rakev
grob pogrešanih junakov!*

*Ti, povej mi, bistra Soča
med pečinami deroča:
Si li ti jih tiste čase
brezobzirno vzela vase?*

*In tirolske ve planine,
vaša brezdna in strmine,
kje so naši? Govorite!
Jaz vprašujem, ve molčite!*

*Ruske stepe, vse ledene,
i do vas me tuga žene.
Spe li tamkaj večno spanje
oni, ki ne vemo zanje?*

*Kam si jih, usoda, skrila?
Ni glasu, ni poročila...
Trideset jih ni iz dalje...
Kje zajel jih smrtni val je?*

*Bratski čut, ljubezen živa
spomenik jim tu odkriva.
Tukaj naj budi spomine
na pogrešane trpine.*

Vsi na pomoč poplavljenecem!

Dne 27. septembra 1926 je zadela del ljubljanske oblasti strahovita nesreča, kakor je ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Že v jutranjih urah je razsajala v žirovskih, poljanskih in polhovgrajskih gribih grozna nevihta, ki je dosegla v opoldanskih urah višek s tem, da se je nad temi nesrečnimi kraji utrgal oblak.

Divje narasle reke in potoki Poljansčica, Sora, Račeva, Gradaščica, Božna, Mala voda, Brebrovnica, Ločnica itd. so prestopile bregove mestoma 6 do 8 metrov na visoko ter razdirale in uničevale vse, kar jim je stalo na potu: hiše, žage, mline, tvorniške naprave, elektrarne, hleve, šupe, mostove, obrambne zidove, cvetoča polja in livade in, žal, tudi človeška življenja.

Tako so bili čez noč spremenjeni v jezera in puščave prelepi naši kraji: Ziri z okolico, vsa Poljanska dolina do Škofje Loke, Polhov gradec in vsa Gradaška dolina do Viča, dolina Brebrovnice od Lučne do Gorenje vasi, dolina Ločnice in še mnoge druge.

A tudi drugod je nevihta, ki je trajala ves dan, napravila veliko škode, tako n. pr. na Viču, v Kozarjih, v Novi vasi, v Rožni dolini pri Ljubljani, v Gameljnih, v Črnem grabnu nad Lukovico, v Izlakah pri Zagorju itd.

Uničenih, odplavljenih ali popolnoma zasutih je čez 40 hiš, nešteto mlinov in žag; mnogo drugih poslopij je pa tako poškodovanih, da se morajo podreti. Prebivalci teh krajev, ki so sedaj zaradi zasutih cest odtrgani od sveta, begajo okoli brez strehe, brez hrane in obleke in preplašeni kličejo: **na pomoč!**

Ubogo ljudstvo, ki je v teh krajih že leta 1924. toliko trpelo, si je rešilo le golo življenje in zre s strahom v svojo bodočnost: glad, siromaštvo in bolezen.

Naša človeška dolžnost je, da pomagamo tem siromakom. Trdno sem prepričan, da ne kličem zastoj na pomoč zlatih slovenskih sreč, ki še nikdar niso odrekla, kadar je šlo za to, da se pomaga nesrečnikom.

Človekoljubno akcijo za nabiranje denarnih prispevkov so prevzeli v ljubljanski oblasti vsi srezki poglavarji, na katere edine naj se vpošljejo denarni zneski za poplavljenecem.

Prosím vsakogar, naj daruje po svoji moči za te najbednejše naše siromake. Naj pomisli vsakdo, da tudi njega lahko zadene enaka nesreča in da je rešitev le v skupni pomoči: **Vsi za enega in eden za vse!**

Zato pa prosím tem potom tudi vsa naša društva, da v teh težkih dneh ne prirejajo za druge, bodisi še tako blage namene, kakih nabiranih akcij.

Rešimo nesrečne rodbine, osirotelo deco, rešimo cele kraje gospodarskega pogina! Rešili jim bomo pa samo tedaj, ako jih podpremo takoj in izdatno!

Veliki župan ljubljanske oblasti: Baltič.

Obrtniški vestnik

Pravila Obrtne banke kraljevine SHS potrjena. Te dni je potrdil minister trgovine in industrije pravila Obrtne banke kraljevine SHS. Sedež banke je v Beogradu, a glavna podružnica se ustanovi v Zagrebu. Razen tega je predvidena ustanovitev podružnic v Ljubljani in Sarajevu ter ekspozitur v Splitu, Skoplju, Novem Sadu in tudi v drugih mestih, ako se bo pokazala potreba. Osnovna delniška glavniška banke znaša 75 milijonov dinarjev. Država bo udeležena pri banki s 40 odstotki kapitala. Cilj banke je v glavnem preskrbovanje cenjenih kreditov obrtništvu. Poziv za podpisovanje delnic se bo objavil v kratkem. Našemu obrtništvu bi bilo priporočati, da se temu pozivu odzove v največjem številu. Če se bo pokazalo zadostno zanimanje, lahko v doglednem času računamo na ustanovitev podružnic v Ljubljani in pozneje ekspoziture v Mariboru, kar je cilj in zahteva slovenskega obrtništvu, ki iz neumljivih vzrokov ni deležno že takoj ob ustanovitvi vsaj podružnice v Ljubljani.

BELEŽKE

+ Klerikalna agitacija pri volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Pišejo nam: Ob minulih volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo sem imel priliko slišati razne klerikalne agitatorje v krajih Slatina Radenci, Sv. Jurij ob Ščavnici in tam blizu. Imel sem baš opravka pri nekem čevljarju in sva v razgovoru prišla tudi na omenjene volitve. Vprašal sem ga, ali je že odposlal glasovnico, in mi je odgovoril, da še ne. Ko sem poizvedoval, koga misli voliti, je rekel: «E, kaj, saj so mi g. kaplan dejali, da so vse druge liste srbske in da je samo klerikalna za slovenskega obrtnika.» Zanimivo je, kakih neumnosti so se posluževali klerikalci tudi pri teh volitvah, ko je vendar obrtništvu v povprečju politično bolj poučeno kakor ostalo podeželsko prebivalstvo. Jaz sem o tej zadevi omenjenega čevljarja primerno poučil. Ako je kaj zaleglo, ne vem.

+ Polom dr. Koroščevega shoda v Brežicah. V nedeljo sta se vršila v Brežicah dva shoda. Najprej so zborovali radičevci, nato pa klerikalci. Zadnjega shoda so se udeležili tudi radičevci. Med dr. Koroščevim govorom se je že čulo ugovarjanje, tako da drugi klerikalni govornik Sušnik sploh ni prišel do besede. Polomu so napravili popoln konec orožniki, ki so zborovalce razgnali. To dejstvo pa ni prav nič motilo «Slovenca», ki je kljub polomu poročal o veličastnem shodu SLS v Brežicah. Lagati pa znajo, kaj? Iz tega vidimo posebno jasno, koliko se smemo zanesti na pisanje klerikalnih listov. «Domoljuba» še sicer nimamo v rokah, vendar mislimo, da tudi on enako kakor «Slovenec» piše o «veličastnem» brežiškem shodu. Končno naj še samo pripomnimo, da se nam vidi ta spopad zaveznikov pri volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo kaj čuden. Zelo hitro mineva prijateljstvo, ki je zgrajeno na zahrbtnosti in laži.

+ Po nosu jih je dobil. Minister g. Pucelj bi menda imel rad v vladi tudi klerikalce. Na neko takšno uslužno njegovo izjavo ga je «Domoljub» prav hvaležno česnil, češ: Dr. Korošec bo že znal vsaj tako dobro vladati kakor minister Pucelj. Prav mu je!

SOKOLSTVO

s Sokolski dom v Ljutomeru. Kar so snovali že pred leti najboljši člani Sokola v Ljutomeru, prejšnjega Murskega Sokola, to se bo uresničilo v nedeljo 10. t. m. Takrat nastopi ljutomerski Sokol prvič v svojem, v notranjosti dogotovljenem domu. Na sporedu so godbene točke društvenega salonskega orkestra, skupina, telovadna nastopi in vesela enodejanka na lepem odru, ki je opremljen po načrtih bivšega ravnatelja mariborskega gledališča g. Bratine. Začetek akademije bo ob 3. uri popoldne, tako da bo še dovolj časa do večernih vlakov. Po akademiji se bo vršila v vseh prostorih doma veselica, pri kateri bo nastopila ljutomerska trška godba. Za okrepčila bo dobro preskrbljeno. Ljutomerski Sokol pričakuje, da posejijo na ta dan njegov dom vsi njegovi prijatelji od blizu in daleč ter posebno vsi tisti, ki so z darovi ali z lastnim delom pripomogli, da je postavil Sokol v narodnem Ljutomeru trdnjavo kulture, zdravja in napredne misli.

Iz svetovne vojne.

Izak Rozenkrane je dobil po tretjem letu hrabrega vojskovanja v zaledju dopust. Z dopusta je vrnil k svojemu kadru tri dni prekesno.

Poslali so ga na raport. Kapetan se je silno razburil in mu med kopico izbranih psokv dejal: «Ali ne veste, da ste tri dni zamudili?»

Rozenkrane pa mu je prav mirno odgovoril: «Tako, kaj se je morda vojna že končala?»

DOMAČE NOVOSTI

* Kralj za poplavljenecem v Sloveniji. Kralj, ki je prispel te dni iz Pariza na Bled, se je natančno informiral o strašni povodenski nesreči, ki je zadela del ljubljanske oblasti. Pri tej priliki je kralj daroval prizadetim poplavljenecem za prvo pomoč 25.000 Din. Velikodušnost našega narodnega vladarja je napravila v vsej javnosti globok vtis.

* Rumunska kraljica na poti skozi Ljubljano. V ponedeljek ponoči se je na potovanju v Pariz pripeljala v Ljubljano rumunska kraljica Marija. Do Vinkovcev se ji je peljala nasproti naša kraljica in jo spremila do Rakeka, nakar se je ob šestih zjutraj vrnila na Bled. Rumunska kraljica Marija odpotuje v Ameriko.

* Smrt hčerke Svetozarja Pribičevića. Kakor smo zadnjič poročali, je predsednik SDS, poslanec Svetozar Pribičević, povedel svojo težko bolno hčerko Smiljo v Pariz, da jo tamkaj preiščejo francoski specialisti. Žal, je bila njegova hčerka že tako bolna, da ji ni več pomagalo nobeno zdravilo. Pokojnica je bila pokopana v Parizu. Blag ji spomin!

* Smrt odličnega rojaka v Rusiji. V Berdiansku v Rusiji je umrl 10. septembra t. l. v 71. letu starosti gimnazijski profesor in ruski državni svetnik v pokojju g. Vinko Šumi. Pokojnik je izviral iz znane Šumijeve rodbine v Kranju. Zapuстил je vdovo s tremi hčerkami. Bodi pokojniku, ki ni nikdar pozabil na svojo domovino, ohranjen blag spomin!

* Obletnica kmetijskega šolstva. Dne 30. septembra t. l. je poteklo 40 let, odkar se je zaključila vinarska in sadjarska šola na Slapu pri Vipavi, ki se je potem preselila na Grm pri Novem mestu. Od učnih moči, ki so delovali takrat na zavodu, živi še tedanji adjunkt na Slapu in poznejši ravnatelj na Grmu g. Viljem Rohrman, sedaj kmetijski svetnik v p. in urednik «Kmetovalca» v Ljubljani.

* Postopanje pri reševanju blaga ob poplavih. Veliki župan ljubljanske oblasti razglasa: Ob katastrofalnih poplavah, kakršne so se dogodile te dni, se je opazilo, da spravlja prebivalstvo krajev, ki leže ob bregovih dotičnih vodotokov, različno blago, ki izvira očitno iz tuje lastnine, na suho ter ga odvažna na svoje domove. To dejanje samo ob sebi še ni kaznivo, če izvira iz hvalnega namena, da bi se rešilo in shranilo blago za pravega lastnika; postane pa zločin goljufije po § 201. c kaz. zak., čim spravlja tuje blago ubogih ponesrečencev kdo zato, da bi si ga prilastil ter ga porabil v samopridnem namenu zase. Zato svarim prebivalstvo omenjenih krajev kar najresneje, naj se ne dá nikakor zavajati v omenjeno kaznivo dejanje, temveč naj poizkuša olajšati bedo itak strahovito prizadetih ponesrečencev ter naj hrani spravljenno blago, dokler se ne ugotove njega pravi lastniki. V tem oziru dajo §§ 389. do 391. občega državlanskega zakonika natančna navodila, kako je treba postopati. O vsem blagu, ki se je spravilo na varno in ki se hrani, mora dotičnik takoj obvestiti župana ali podžupana. Ta mora blago natanko pogledati in popisati ter potni počakati, da se lastnik javi v primernem času, ki ga določam za mesec dni. Če se v tem roku pravi lastnik ne javi in če preseza vrednost blaga znesek 1250 Din, se najdeni predmeti trikrat zaporedoma razglase v javnih časopisih. Če pa je spravljeno blago tako, da se ne more brez občutne škode dlje časa hraniti pri onem, ki ga je spravil na varno, naj ga županstvo

proda na javni dražbi ter maloži izkupiček pri sodišču. Če se prejšnji posestnik ali lastnik najdene stvari v enem letu od razglasa javi in praviloma dokaže svoje pravice, mu je treba dotično blago vrniti. Lastnik pa je dolžan, povrniti dotičniku, ki mu je rešil blago, vse stroške in, če to zahteva, 10 % vrednosti rešenega blaga, odnosno, če preseza vrednost 500 Din, 5 % vrednosti. Sele, če se v enem letu od priobčenega razglasa v javnih časopisih nihče ne zglesi, ima najditelj pravico, uporabiti blago ali pa vrednost, ki se je dobila zanj. Kdor ne ravna po teh predpisih, izgubi vsako pravico do nagrade kot najditelj ter jamči za vso škodo. Vrhu tega ga zadene kazen po §§ 200., 201. c in 205. kaz. zak. Zato pozivljem še enkrat vse prebivalstvo onih krajev, kjer se je spravljal naplavljenno blago na varno, naj se točno ravna po ravnokar omenjenih zakonitih predpisih, županstva pa, naj kar najstrože nadzirajo njih izvrševanje.

* **Prebivalstvu mariborske oblasti.** Vremenska katastrofa 27. septembra t. l. je težko prizadela prebivalstvo sosednje nam ljubljanske oblasti, zlasti ljubljansko okolico samo. Tik pred zimo so ljudje prišli ob vse pridelke, voda jim je opustošila domove ter odplavila živino in les. Znaten del ljudskega premoženja je postal žrtev valov. Obračam se predvsem do tistih delov mariborske oblasti, ki so doslej ostali od elementarnih nezdob obvarovani ali ki se dosedanjim pozivom za pomoč poplavljenecem še niso primerno odzvali, naj žrtvam katastrofe od 27. septembra t. l. v bratskem požrtvovanju prihitijo na pomoč s prostovoljnimi denarnimi prispevki. Organizacijo pomožne akcije prevzamejo že obstoječi narodni krajevni odbori Rdečega križa po vsej oblasti. Nabrani znesek naj se z označbo «Za poplavljenca v ljubljanski okolici 27. septembra 1926.» pošljejo bodisi neposredno blagajni velikega župana mariborske oblasti v Mariboru, bodisi pristojnim sreskim poglavarjem. Celokupna nabrana vsota se bo po pregledu poslovanja po narodnem krajevnem odboru Rdečega križa v Mariboru dala na razpolago velikemu županu ljubljanske oblasti, da jo sporazumno z oblastnim narodnim odborom Rdečega križa porabi tam, kjer je pomoč najnujnejša.

Veliki župan dr. O. Pirkmaj je r.

* **Strokovni čevljarški tečaji v Savinjski dolini.** V zadnji notici pod tem naslovom je treba popraviti, da se bodo vršili čevljarški tečaji v Zaleu, Sv. Juriju ob Taboru, Trbovljah in v Celju.

* **Tvornica papirja v Medvodah** ni bila prizadeta po povodnji, kakor smo zadnjič pomotoma poročali. V našem poročilu je bila mišljena tvornica v Goričanah.

* **Stanovanjski zakon podaljšan.** V soboto se je vršila v skupščinskem odboru za proučevanje osnutka novega stanovanjskega zakona razprava o predlogu ministra za socialno politiko glede spremembe in podaljšanja sedaj veljavnega stanovanjskega zakona. Odbor je po daljši razpravi sprejel z manjšimi spremembami osnutek ministrstva za socialno politiko. Novi zakon bo veljal do 1. novembra 1927., nakar se bo vsaka zakonska zaščita najemnikov ukinila. Med drugim se po spremenjenem stanovanjskem zakonu ne more dodeliti stanovanje večje od štirih sob, pri čemer kuhinja in druge pritlikline ne štejejo za sobe. Onim, ki že imajo nad 4 sobna stanovanja, more stanovanjsko sodišče na zahtevo hišnega lastnika nadštevilne sobe dodeliti drugemu. Zaščiteni so vsi, katerih mesečni dohodki ne presegajo 3000 Din, potem državni uradniki, uslužbenci in upokojenci, duhovniki v pokoju, vojni invalidi in njihove vdove, ako so v slabem gmotnem položaju, in nekateri drugi. Gre v teh primerih zaščite za stanovanja od največ treh sob, katerih najemnina znaša 6 kratno predvojno najemnino, in za stanovanja po štiri sobe, za katera se mora plačati osemkratna predvojna najemnina. Novi stanovanjski zakon bo stopil v veljavo s 1. novembrom 1926.

* **Pomlad v jeseni in drugo.** Iz Šmihela pri Novem mestu nam pišejo: Te dni sem našel gnezdo ščinkovca s tremi mladiči, ki jih je starka

235

baš pitala. — Na jablani imam na vrtu zrel sad, cvetoče vejice, obenem pa mlad sad že odvetelih cvetov. Mladi sad je za oreh debel. Ako bo še nekaj časa toplo, bodo ta drobna jabolka nemara še dozorela. — Dne 28. septembra t. l. ob 19. uri 53 minut smo čutili v Šmihelu močan, nad sekundo trajajoči potres. Smer mu je bila od severozahoda. Ponoči pa je treskalo in grmelo za žive in mrtve, tako da ljudje vso noč niso spali.

* **Jesenski jabolčni sad.** Naš naročnik g. Alojz Hvalec, mezar v Rogaški Slatini, nam je poslal v jeseni zrasle mladike z jabolčnimi cvetovi. Letošnja jesen je sploh izredno bogata na teh zmotah narave.

* **Cvetoči divji kostanj.** Na vrtu gostilne Vlahovič na Aleksandrovi cesti v Mariboru se je te dni razcvetel divji kostanj kljub precejšnjemu mrazu.

* **Pravijo, da bo mesec oktober topel.** Znani nemški vremenoslovec Schaffner, katerega preokovanja za lansko leto so se v precejšnji meri izpolnila, napoveduje za mesec oktober naslednje vreme: «V glavnem bo oktober lep in precej topel do poslednjih dni, ki bodo pokazali že zimski značaj.»

* **Novice iz Murske Sobotice.** Pišejo nam: Sokolsko društvo je priredilo 19. septembra javno tombolo, ki je nad vse pričakovanje lepo uspela. Glavne dobitke so dobili samo taki, ki so bili najbolj potrebni. Sreča je bila v tem primeru res pravična. Sokolsko društvo se javno zahvaljuje vsem tistim, ki so za tombolo kaj darovali. — Iz Murske Sobotice je premeščen v Gornji grad sodnik g. dr. Mak. Tudi šolskega nadzornika gosp. Cvetka je srez Murska Sobota izgubil, novi pa še ni imenovan.

* **Neznankam izginila.** Pišejo nam: V noči od 21. na 22. decembra 1925. je v Domanjševcih (srez Murska Sobota) neznankam izginila Terezija Šanca, posestničina hči. Imenovana je bila rojena 30. oktobra 1905. in je bila srednje, tanke postave, suhega obraza ter je imela lase kostanjeve barve. Govorila je samo madžarski. Kdor bi kaj vedel o njej, naj to naznani okrajnemu sodišču v Murski Soboti.

* **Požar v okolici Kranja.** V vaseh okoli Kranja se dogajajo zopet številni požari, podtaknjeni od zločinskih rok. V spominu je še iz lanskega leta obupen položaj prebivalcev vasi Primskevo, ko je neka oseba zanetila v tedenskih presledkih celo vrsto požarov. Podobno je letos v Šenčurju. V noči od zadnje sobote na nedeljo so našli v okolici vasi Predoslje, pol ure od Kranja, v dveurnih presledkih na treh različnih točkah požare, ki so uničili trem posestnicam četvero gospodarskih poslopj. Prizadete so posestnice Ohlinova, Žergajeva in Kvedrova. Vse tri posestnice, ki so vdove, imajo veliko škodo. Le neumornemu prizadevanju gasilcev iz Kranja, Šenčurja in Primskevega se je zahvaliti, da vasi ni zadela popolna katastrofa. V zadnjem trenutku so rešili pri Žergaju gotove smrti dva fanta, ki sta spala v zaprtem gorečem poslopiju. Očividno je, da je ogenj zanetila ena in ista zločinska roka.

* **Požar v Šmartnem pod Šmarne Goro.** V nedeljo zvečer je nastal iz neznanih vzrokov požar pri posestniku Ivanu Gregoreu v Šmartnem pod Šmarne Goro. Vnelo se je gospodarsko poslopje,

ki je zgorelo do tal. Po naključju je v istem času privozil po cesti zastopnik tvrdke Rosenbauer z malo motorno brizgalno, ki jo je takoj odpeljal na kraj nesreče. Po kratkem naporu se je skupno z gasilnima društvoma iz Tacna in Vižmarjev posrečilo ogenj omejiti in pogasiti. Škoda, ki jo je povzročil požar, je cenjena na 150.000 dinarjev in le deloma krita z zavarovalnino.

* **Strela je udarila v Št. Lenartu nad Laškimi** v hlev posestnika Deželaka. Hlev je zgorel, v njem pa tudi ena svinja.

* **Smrtna nesreča.** V Črnomlju se je zgodila težka železniška nesreča. Stroj tovornega vlaka je povozil postajenačelnika v Semiču g. Mihaela Srakarja, mu odrezal obe nogi in zmečkal prsni koš, da je nastopila takoj smrt. Kako se je prav za prav zgodila nesreča, še ni znano. Pokojnik je bil v 44. letu in doma iz Kranja ter je bil na Dolenjskem splošno priljubljen. Bodi mu ohranjen blag spomin!

* **Samomorilka.** Pred dnevi so našli pri turbinah žage v Sladkem vrhu v Ceršaku pri Št. Ilju truplo ženske, stare okoli 60 let. Pred kakimi osmimi dnevi so videli pastirji, kako je neka ženska skočila tik ob naši meji v Muro in klicala na pomoč. Kmalu potem je izginila v hladnih valovih Mure. Domneva se zato, da je najdenka dotična neznana samomorilka.

* **Samomor učenca ljudske šole.** Na Obrhu pri Toplicah se je obesil 11letni učenec Joško Besal iz strahu pred kaznijo, ker je z dežnikom udaril po glavi svojega sošolca, da se mu je poodila kri. Deček se je bal svojih staršev, ki so zelo strogi.

* **Vlom v pošto Slatina-Radenci.** V noči od 30. septembra na 1. t. m. so neznani vlomilci vlomili v pošto Slatina-Radenci. Z drogom so iztrgali železno palico iz križa na oknu in potem skozi odprtino splezali v poštni urad. V poslopiju stanujejo tudi orožniki. Vlomilec se je po prihodu v urad lotil najprej miznice pri pisemski pošti. V trenutku, ko je brskal za denarjem, mu je zakričal pomagač: «Zbeži, orožniki so nas slišali in napravili luč!» Ob dveh ponoči je namreč vstal neki orožnik, prižgal luč ter se odpravil v službo. Vlomilec je v naglici pobral za 75-50 Din znamk in šest priporočenih pisem, med katerimi je bilo tudi pismo za poštno hranilnico. Očividno je mislil, da se v pismu pošilja denar hranilnici, a se je varal.

* **Krvav pretep.** V soboto 25. septembra t. l. je prišel 22letni kovaški pomočnik Vinko Gajst h gostilni Cenc v Stragojncih pri Pragerskem, v kateri je popivalo več kmetskih fantov. Takoj pri vstopu ga je eden navzočih fantov udaril po glavi s topo stranjo sekire, da mu je počila lobanja. Sele po štirih dneh so ga pripeljali v mariborsko bolnico. Krivce zasleduje orožništvo.

* **Ciganska nadloga.** Kakor poročajo iz Konjic, se v zadnjem času v tamkajšnjem okraju pojavlja ciganska nadloga. Tako so cigani te dni posestniku Sodinu na Stranicah iz zaprtega bleva ukradli kobilo, posestniku Josipu Volčiču v Konjicah pa nov voz.

* **«Brezalkoholna produkcija»**, Ljubljana, Peljanski nasip 107, pošlje vsakemu naročniku «Domovine» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

IZ POPOTNIKOVE TORBE

GONJA PROTI NAPREDNEMU ČASOPISJU.

Pišece, koncem septembra.

Mi zaspani Pišečani se malokdaj oglasimo. Ker nas pa g. župnik vedno zbada, češ, da čitamo brezverske časopise, moramo tebi, ljuba «Domovina», sporočiti naše tožbe.

Ko je g. župnik spoznal, da njegova borba proti nam naprednjakom ne zaleže in da nas ne more pripraviti do tega, da bi opustili «Domovino», je naprosil meseca avgusta za teden dni tri gg. misijonarje, da so mu prišli na pomoč.

Ubogimi misijonarji so se vojskovali proti «Domovini», «Jutru», in drugemu naprednemu časopisu v spovednicah in s prižnic. Priznati moramo, da so bile nekatere verske pridige na mestu. Še krepkejše bi lahko bile glede današnje mladine, med katero se pokvarjenost zelo širi. Čisto prav je, da so nastopili tudi proti pretiranim današnje mode.

Ne verjamemo pa tega, da bi bili pogubljeni vsi tisti, ki čitamo «Jutro», «Domovino», «Najprej» in «Kmetijski list». V tem pogledu se gospodje misijonarji in župnik motijo za 300 let nazaj. Ne domišljajte si, da smo takšni kimovci, da bi verjeli vsako neumnost.

Včasih pa je zate, «Domovina», le dobro, da te g. župnik obrekuje, kajti marsikateri rado vednež te je zaradi tega naročil ali pa kupil pri prodajalcu, da bi se prepričal, ali si res tako brezverska. Ko te je pa prečital, je uvidel, da si bolj poštena in bolj verska nego vsi klerikalni listi.

Imeli smo v Pišečah pred kakšnimi 50 leti za župnika Simona Černoša, ki je rekel: «Vera je prišla po duhovnikih, gor' in videli boste vsi, ki boste to doživeli, da bo šla tudi po duhovnikih, dol'». Ta izrek danes precej drži.

Sedaj pa nekaj smešnega, g. urednik. Eden gospodov misijonarjev, ki je pridigoval s prižnice proti «peklenkim» časopisom, je dejal: «Ako ste kristjani in ako nočete priti v pekel, obljubite sedaj tukaj skupno g. župniku, da ne boste več čitali protiverskih časopisov, in izrekajte vsi za menoj: »Obljubljamo, da ne bomo nikoli več čitali protiverskih časopisov, in prosimo vas, gospod župnik, da nam odpustite!» G. misijonar se je obrnil pri zadnjih besedah proti velikemu oltarju, kjer je klečal g. župnik, ki se je nato dvignil in rekel: «Odpuščam.»

To je za dvajseto stoletje vendarle že malo preveč. Kljub temu pa, g. župnik, ne smete misliti, da vas mi farani sovražimo. Kadar govorite o verskih stvareh, Vas radi poslušamo, toda ne maramo politike Vaše stranke. Mi bi Vam svetovali, da se ravnate po besedah pokojnega župnika Srabočana, katerega mi ne bomo nikoli pozabili in ki Vam je rekel: «Ako hočeš prositi za to faro, pusti vso politiko pri miru, ker le takrat te bodo farani imeli radi in boš živel, kakor boš sam hotel.» Vidite, g. župnik, to so bile prave besede. Še je čas, da se ravnate po njih!

Ljudsko vseučilišče

O OGNJU.

Poglejmo daleč nazaj v zgodovino človeštva, dokler je moremo zasledovati! Mimo piramid starih Egipčanov, mimo svetišč starih Kitajcev in Indijcev dospemo v najmlajšo ledeno dobo, ko je prebival človek v naravnih votlinah. Bolj ko gremo nazaj, tem nižja je človeška kultura, tem enostavnejše orodje. Nekaj pa najdemo povsod — ogenj.

Orodje nas ne loči od živali, kajti tudi opice uporabljajo palice ko oporo in kamen kot orožje. Obvladanje ognja pa nas dviguje nad vsa ostala živa bitja. V trenutku, ko je mogel človek krotiti ta element, je napravil prvi korak proti vzpostavitvi svojega gospodstva nad svetom.

Vsi stari narodi povečujejo v svojih pravljicah kot polboga onega, ki jim je prvi prinesel ogenj. Tako stari Grki Prometeja, ki so ga ne-

voščljivi bogovi za ta čin hudo kaznovali, a ogenj je bil tu in z njim glavni pogoj za človekovo gospodstvo nad svetom.

Človek je imel ogenj. Po pravljici je prišel z neba. Morda ga je prinesel človeku blisk, ki je užgal gorljive predmete, morda ga je dala človeku žareča lava iz bljuvajočega onjenika. Zdaj ga je bilo treba držati in ga hraniti, da ni ugasnil. Saj človek še ni poznal umetnosti, da bi ga bil ob vsakem času na novo užgal. Tako je postalo čuvanje večnega ognja življenski pogoj za rodove davno minulih časov in odmevi tega, kar je bilo takrat nujna potreba, so se ohranili še tisočletja in tisočletja. Tudi večne luči, ki danes gore pred svetimi podobami, so zadnji ostanek tega kulta.

Ogenj je dvignil človeka na večjo kulturno stopnjo. Pri ognju si je lahko kuhlal in pekel jedi, na ognju je lahko žgal glino ter ustanovil eno najstarejših obrti, lončarstvo. Drobcji takih posod izpred zgodovinskih časov so najstarejši dokazi človeške delavnosti sploh.

Ne moremo se torej čuditi, da je človek smatral dobrodelni ogenj za nekaj svetega, da so nekateri rodovi šli celo tako daleč, da so častili ogenj ko boga (pirolatrija).

Človek je dalje napredoval in se sčasoma naučil ogenj sam napravljati, tako da mu ga ni bilo več treba prenašati z večnega ognjišča v lončenih posodah. V nekem srečnem primeru je človek opazil, da se les, če ga drgnemo, začne kaditi in delati iskre. Ta pojav je izrabil in tako je nastal način vžiganja ognja z drgnjenjem, ki ga opazujemo pri vseh divjih rodovih in ki obstoji v načelu na medsebojnem drgnjenju dveh kosov lesa.

S to iznajdbo je postal posamezen človek samostojen posestnik ognja, a užiganje ognja je bilo trdo delo, ki si ga je hotel olajšati. Tudi od kamena, ki ga krešemo, gredo iskre. Ta pojav je pokazal človeku pot do užiganja ognja s kresilnim kamenom, pozneje do vžigala iz kamena, jekla in gobe, ki je spremljalo človeka tja v dvajseto stoletje.

V tej dobi je človek, ki je izvabil kamenu

iskro in jo spustil na gobo, ki se je užgala, stal visoko nad človekom kamenite dobe, ki je moral v potu svojega obraza drgniti in vrtati, da je začel les tleti. Ta napredek pa ni nastal tako hitro, človek je potreboval za triideset tisoč let. V naslednjih tridesetih letih pa smo dobili zaporedoma žveplenke in švedske vžigalice. Danes kupiš za en dinar škatlo vžigalic s približno 75 komadi; lahko torej za ceno petin-sedemdesetinke dinarja vžgeš ogenj brez vsakega telesnega napora.

Stoletja in stoletja je bil les najvažnejše gorivo. Seveda so imele posamezne dežele posebne navade. Pastirski rodovi v Afriki in Aziji so že v pradavnih časih zbirali odpadke svojih čred in jih žgali v taboru, ker jim pustinja ni dajala boljšega goriva. Že človek kamenite dobe je vedel, da daje živalska maščoba ognju bel, svetel plamen. Zato so pripravljali tak ogenj bogovom, da bi si jih naklonili.

Les je ostal najvažnejše gorivo daleč tje v osemnajsto stoletje. Les je gorel po taboriščih divjih narodov prav tako kakor v pečeh srednjeveških gradov. Šele osemnajsto in dvajseto stoletje nam je dalo druga kuriva, premog, plin, električno, ki jih bomo obravnavali v posebnih poglavjih.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Vsak je prvi.

Remigij: «Ali sem res jaz prvi, ki si ga poljubila?»

Evalija: «To se razume, toda čudno je, da me vsak moški najprej to vpraša...»

Raztresena perica.

Gospod (ob potoku): «Kaj za vraga kriči ta psiček toliko? Kaj ste mu pa napravili?»

Perica Marička: «Oh, skoču mja u beš, pa sm ga u nague zmencava...»

Konec medenih tednov.

Ko se zakonca prvič skregata, je to jasen znak, da je konec medenih tednov. S prvim prepričnim se začne pravo zakonsko življenje.

ZDRAVJE!

Povratek moči in sposobnosti za delo.

To vrliino preparata «Kalefluid» D. Kaleničenka so potrdile številne zdravniške izkušnje nad ogromno količino bolnikov, a potrjujejo tudi sami bolniki iz Anglije, Francije, Amerike, Rusije, Rumunije, Poljske in drugih dežel, tudi naše. Tako n. pr. dr. Dmitrevski iz Londona piše: «Že več kot 20 let uporabljam «Kalefluid» pri raznih boleznih in uveril sem se, da odstranjuje «Kalefluid» iz organizmov strupeno sečno kislino, ta glavni vzrok boleznih, onemoglosti, starosti in celo smrti. Hvala temu, «Kalefluid» vrne normalno delo pri stanicah in drugih organih telesa, regulira obtok krvi, delo srca, obisti, črev, živcev, pospešuje presnavljanje in na ta način «Kalefluid» pomlajuje organizem, podaljšuje dobo aktivnega dela in življenja pri človeku.»

Anglija. 1.) Kneginja Marija Putjatina, London: «Čutila sem se tako bolno in oslabeled, da nisem mislila, da bom še kdaj za delo sposobna. Po zaužitku dveh steklenic «Kalefluida» sem se čutila prerojeno, zato smatram «Kalefluid» za izborno sredstvo, da se vrnejo moči.» — 2.) J. Stok, Glasgow: ««Kalefluid» mi zelo koristi. Čutim se čilega kakor nikoli do lečenja.»

Francija. 1.) Abat Fournier, Smarogon: «Po uporabi «Kalefluida» so bolečine in oslabeledost pri meni ponehale, apetit izvrstno, seč je postala spet čista.» 2.) A. Zaleski: «Slab sem bil tako, da nisem mogel nič več delati. Po uporabi nekoliko steklenic «Kalefluida» sem postal jak in čil toliko, da spet spet delam kakor preje.»

Letonija. A. Bejdelj, Riga: «Moj mož trpi že toliko let od revmatizma: oslabeled je, shušal, roke in noge so mu otekle in postelje ni zapustil. Po zaužitku «Kalefluida» pa je začel okrevati: tudi tek se mu je povrnil, bolečine so nehale. Telesna teža se je zvišala za 4 kg.»

Romunija. J. Jakovljevič v Pirlit v Besarabiji: «Več let sem trpel od raznih boleznih in nikakor nisem mogel okrevati. Po kursu lečenja s «Kalefluidom» se čutim, da sem tako lahek in čil, kakor bi imel 30 let (a imam jih 52). Bolečine so nehale.»

Poljska. Kralj, Serdin: «Oslabeledi moj organizem gotovo ne dela že sedem let. Zdaj pa, hvala «Kalefluidu», morem delati kakor preje.»

Rusija. A. Dehtjarov, Harbin: «Trpim od nog že štiri leta in nisem mogel delati: hoditi sem mogel le s pomočjo palce. Nič mi ni pomagalo. Po uporabi nekoliko steklenic «Kalefluida» pa sem že mogel zavreči palico in zopet opravljam svoj posel. Tek in spanje zelo dobra.»

Jugoslavija. 1.) I. Bacić, Prilep: «Trpel sem od srčne hibe, slabokrvnosti, boleznih kosti, mišic, glavobola, dve leti posejal kopališča in uporabljal razna zdravila, a brez uspeha. Bil sem invalid. «Kalefluid» me je pa rešil tega trpljenja. Zdaj spavam kot polh in se čutim lakega in čilega.» 2.) M. Šile, Ljubljana: «Star sem nevrastenik. Preizkušal sem mnoga zdravila, še več pa potrošil denarja, zmeraj brez uspeha. Naposled sem na srečo začel uporabljati «Kalefluid» in po poteku 12 tednov sem se čutil prerojenega. Postal sem lahek, glava me ne boli, jutraj pa, namesto da bi bil kakor preje pobit, vstajam svež in boder.» 3.) General Papengut, Bitolj: «Jaz zdavnaj uporabljam «Kalefluid» in priznavam, da dela čudeže. Jaz sem živ primer, kajti jaz štejem 72 let a še sem krepak in opravljam svoj posel...»

«Kalefluid» je odlikovan s štirimi «grand prix» in štirimi velikimi zlatimi kolajnam na higijenskih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju in Florenci.

Na prodaj je v vseh lekarnah in drogerijah, pošilja se tudi po povzetju. Brezplačno se pošlje detaljna literatura «Putevi za fizični in duhovni preporodjaj» z ocenami zdravnikov in s pismi samih bolnikov. Obrniti se je: Beograd, Pop Lukina br. 1. Lit. D. 1. Miloš Marković.

Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridelanek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

Nejevoljen zdravnik.

V Zabrdju je imel tamošnji zdravnik silno mnogo posla. Nekoč je legel spat ob polnoči ves srdit, ker je moral eno uro prej k bolniku. Komaj je zaspal, je znova zazvonil zvonček.

«Za vruga, kaj pa je zopet,» se je razburil zdravnik.

«Gospod zdravnik, hitro, hitro, moj sinček je požrl miško,» je odvrnil polnočni posetnik.

«Naj požre še mačko, pa bo dobro,» se je zadržal zdravnik in zopet zaspal.

Razlaga tuje besede.

Učiteljica: «Beseda 'anonimno' pomeni nekaj, kar je brez imena. Jožek, povej mi kakšen stavek, v katerem pride ta beseda!»

Jožek: «Moja sestra, ki nam jo je včeraj prinesla štoklja, je še anonimna.»

POSLANO*

Ponos mi ne dopušča, da bi molčal o pismu, ki mi ga je poslala gospodična, kateri je pod častjo, govoriti s svojimi stanovskimi tovariši, a se je toliko ponižala, da piše meni «neizobražencu» pisma. Čeprav polaga toliko važnost na svojo maturo na liceju, vendar mislim, da niso najboljši takšni vzgojitelji naše mladine, ki niso zmožni napisati pisma pravilno slovenski. Gospodična J. je bila gotovo prepričana, da ostane to pismo tajno in da se ne obelodani njen izbruh ogorčenja. Hočem biti toliko velikodušen, da Vašega pisma ne priobčim.

Kaj razumete pod «imeti konkretne pojme»? Ali je beseda «ignoranca» na pravem mestu? Ne poslužujte se izrazov, katerih ne znate rabiti! V Vašem pismu kar nergoli vsakovrstnih napak, ki jih pa ne bom navajal. Dami, kateri njena «visoka izobrazba» ne dopušča, občevali s preprostim ljudstvom, kakor sama pravi, mora biti tudi pod častjo, otroke pravilno poučevati.

O čem naj se informiram pri tajništvu SDS v Mariboru? Mogoče o Vaši zahrbtnosti? Opustite govornjenje o požrtvovalnosti! Kdor dela iz sebičnih namenov, on ni požrtvovalen! Ne poudarjajte vedno, da ste se že za prosvetno društvo «Sotla» dovolj žrtvovali. Društvo upošteva le pravo požrtvovalnost, ki prihaja iz ljubezni do naroda.

Naredili ste prosvetnemu društvu «Sotla» dovolj sitnosti, za katere Vam ne moremo biti hvaležni. Če kdo zahteva natančnejših informacij, sem na razpolago. Gdč. J., začelo je deževati, stopite pod streho ali vsaj razgrnite dežnik. Isto naj storé Vaši zavezniki, preden se vsuje huda ploha, ki bi na vsak način raztrgala zagrinjalo požrtvovalne dobrosrčnosti.

Verače, 4. oktobra 1926.

Josip Plevnik.

* Za vsebino uredništvo ne odgovarja.

MALI OGLASI

Veleposestnikov sin,

izobražen, želi poročiti premožnejšo mladenko. — Ponudbe na «pravo» «Domovine» pod «Skorajšnja ženitev». 241

Vajenca za kovaško obrt

229 sprejme takoj kovaški in podkovski mojster Jože Fabjan v Dolenji vasi, p. Mirna peč na Dolenjskem. 247

Poravnajte naročnino!

Tudi stara mati

si ogleda zlato milo, katerega priznajo nedosegljivo kakovost in štedljivost pri uporabi se splošno hvali. To je pristno

ZLATOROG TERPENTINOVNO MILO

ki napravi tako lepo, belo, bleščeče in duhteče perilo. Vrh tega pa vsebuje vsak tisoči komad pristni

ZLATNIK

po

10 frankov!

Mladenič,

21 let star, vojašine prost, želi sprejeti službo lovca, ker ima veliko veselje do lova. — Njegov naslov se zve pri upravi «Domovine». 240

Iščem službo mlinarja.

Naslov pove uprava «Domovine». 242

Čitajte!

Važno!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da je dospela velika zaloga jesenskega in zimskega blaga za obleke, katerega prodajam radi prevelike zaloge pod ceno. Ne zamudite, pridite in prepričali se boste. — Se priporoča za cenjeni obisk

Anton Savnik,
Škofja Loka, Glavni trg.

Pohvale in priznanja

dobiva redno trgovina „DOKO“ v Prešernovi ulici števil. 9, dvorišče za izborna in poceni obutev. Naročite cenik! Pošilja se po pošti na povzetje. Vsak dobi sedaj lahko najboljšo obutev!

OBVESTILO.

Star sem 40 let ter sem bil vedno pristaš SLS. Sedaj pa slovesno izjavljam, da izstopam z današnjim dnevem iz SLS in da ne bom pristopil več k nobeni stranki. Paž pa hočem strogo čuvati in nepristransko nadzirati interese vseh državljanov, kolikor ne bi bili v blaginjo celokupnemu človečanstvu naše mlade države Jugoslavije.

V Gorenjem (Rečica ob Paki), 4. oktobra 1926.

Dragotin Korošec s. r.

oblastveno preizkušeni zidarski mojster
in stavbni podjetnik.

CREVA

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupujem tudi

surovi in stopljeni loj

in ga plačujem po najvišji dnevni ceni.

Jos. Bergman v Ljubljani, Poljanska cesta št. 85.

JOSIP OLUP

Ljubljana, Stari trg št. 2 (na vog.
Trgovina z manufakturnim blagom in moškimi oblekami d. o. o.
izdanka.

Priporoča tudi

svojo gostilno „Pod Tranc“
v kateri se točijo najboljša Stajerska in dolenska v

Izšla je

Biasnikova 243.a

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obratjan.

Letoinja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. BLASNIKA nasledniki
tiskarna in litografični zavod
LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12

Tako krasno se pere e...

milom
„Gazela“

To res pravo gospodinjstvo milo učinkuje temeljito in istočasno blagodejno na vsa o, tudi najfinejše perilo. Uporabljajte samo to milo, kajti z njim prati je prava igrača.

Vedite pa tudi, da se v vsakem tisočem kosu nahaja zlatnik.

Ako ga najdete, pomeni to za Vas dvojno srečo!

Boim...
čitajte!

Kolikor dni šteje leto, na tolikih življenjskih postajah gre nervozni mimo, ker slabi, izčrpani živci zagrejujejo življenje in povzročajo celo mnogo bolečin. Zbodljaji, dolgotrajne bolečine, omotica, strah, eno- ali obojestranski glavobol, šumenje po ušesih, utripanje v očeh, motenja v prebavilih, pomanjkanje spanja, pojavi potenja, trganje v mišicah, nezmožnost k delu in razne druge prikazni so posledice slabih, izčrpanih in bolnih živcev. 244

Kako se hočete izogniti tej nadlogi?

S pristaim Kola Lecitinom, naravnim sredstvom, vsebujočim vitamin, ki je za človeštvo vir dobrote. Ono pospešuje na čudovit način funkcije tvlesa, poživlja hrbtani mozeg in osvežuje možgane, utrjuje mišičevje in ude, daje moč in veselje do življenja.

V boju za zdrave živce

dela pristni Kola-Lecitin šestokrat čudeže, dovaja prava hrana na najskrajnejša mesta proizvajanja krvi, oživlja, zbujajo, ohranjuje mladost in svežost. Prepričajte se sami, da Vam ne obljubljam ničesar neresničnega, kajti v bližnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma zastonj in poštino pristo malo škatljico Kola-Lecitina in knjigo zdravnika z vsestransko, dolgotrajno preizkušnjo, ki se je moral boriti s temi bolečinami. Napišite le razložno Vaš naslov in jaz Vam pošljem takoj obljubljeno popolnoma brezplačno.

Ernst Pasternack, Berlin SO.
Michaelkirchplatz 13, Abt. 775.

Telefon št. 16.

Ustanovljena leta 1889.

Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje
vloženega denarja
nad 200 milijonov
dinarjev.

(Gradska štedionica)

LJUBLJANA

Prešernova ulica

Stanje
vloženega denarja
nad 800 milijonov
kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedeletnih, župnijski uradi, cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.